८६७ हस्तसञ्जीवनम्

1

श्रीगणेशाय नमः श्रीखण्डेश्वरचरणं पार्श्वं प्रणम्य ध्यायं सन्मेव जिनवर्द्धमानं हस्तप्रशस्तलक्षणपरीक्षणोदक्षतां
वक्ष्ये १ श्रीनाभेयप्रभुर्जीयात्सर्वज्ञो जगदीश्वरः येन तास्ताः कीविद्या निर्दिष्टा भुवनश्रिये २ श्रीवर्द्धमानो जयतु स
र्वज्ञानिशिरोमणिः पंचहस्तोत्तरो वीरः सिद्धार्थन्पनंदनः ३ ग्रंथविद्यानि मितानां मष्टानामपि गीयते शुभाशुभा
शुभज्ञाने नारदर्षिनिवेदिता ४ यत उक्तं ॥ ग्रंथः १ स्वप्नः २ स्वरः ३ श्रेव भौमं ४ अंजन ५ लक्षणे ६ उत्पात ७ अंतरिक्षं च ८
निमित्तं स्मृतमष्टधा ५ ग्रंथे हस्तप्रशस्तोयं शीर्षादपि विशेषतः साध्यंते पादशो चाप्याधार्मिको येन सत्क्रियाः ६
सर्वांगलक्षणप्रेक्षा व्याकुलानां नराणां मुदे श्रीसमुद्रेण मुनिना तेन हस्तः प्रकाशितः ७ दर्शनात्स्पर्शनाद्वापि तथा
रेखाविमर्शनात् हस्तज्ञानं त्रिधा प्रोक्तं पुरातनमहर्षिभिः ८ यदुक्तं नीतिशास्त्रे विवेकविलासे ॥ प्रातः प्रथम
मेवाथ स्वं पाणिं दक्षिणं पुमान् पश्येद्वामं तु वामाक्षी निजपुण्यप्रकाशकं ९ अत्र भाष्यं यथा ॥ पुण्येति कथनादस्य
हस्तो यस्मिन्देशे यदा काले येन भावेन पतन् शुभमशुभं वा भावि तस्य हेतुं पुण्यं पापं प्रस्तुतग्रंथवीजं प्रकाशयती
ति भावः ॥ तदेवाह ॥ हस्तेक्षणे वारम्भ चक्रलग्नप्रेक्षादिकं दर्शनमात्रं नंति शुभाशुभं स्पर्शनतो गुलीनां तथाधुम
नादि निवेदनीयं १० रेखाविमर्शनं साक्षाद्दृश्यते प्राक्तनोक्तिभिः इति त्रेधाकरज्ञानात्सर्ववस्तु प्रकाशते ११ पंचां
गुलिर्महादेवी श्रीसीमंधरशासने अधिष्ठात्री करस्यासौ शक्तिः श्रीत्रिदशेशितुः १२ हस्तेन पाणिग्रहणं पूजा
जनशांतयः साध्याः विपक्षविध्वंसप्रमुखाः सकलाः क्रियाः १३ यत उक्तं ॥ राज्यश्रीर्भवताजिनार्चिनिव
स्याग्रे: कृतार्थीकृतः संतुष्टोस्मि गृहाणदानमधुना नन्वन्दयां दानिषु इत्यद्य प्रतिबोध्य पाणियुगलं श्रेयं

२ ह. जी.

त्रिजगद्गुरुः । आदिदेवो गुरुः सेव्यो जयादिदेवताजने ९ ॐ जये विजये स्वाहा जयंते चापराजिते ॐ
आदिदेवाय नमः पर्वन्यासोपि चिंत्यते १० अंगुष्ठ इति देवो विश्वंभरः परः गुरुर्गुरुशब्देनाख्यात
स्तस्योधर्म्मस्तदीरितः ११ मध्यमादेवे गुरुं ध्याये तस्मात्तत्त्वजयंकरे कीर्तिलक्ष्मी चतुर्थ्यांपि स्यादस्या
राधिकांगिनः १२ पृथ्वोदयगिरेः शृंगे प्रागभ्युदयते रविः तथांगुष्ठे ग्रहाः ज्ञेयाः नखाग्रे द्रुमुखाः परे १३
ॐकारमादित्यमुखे वाग्बीजं तारकानने ह्रीं बीजं भगवत्यंगे श्रीसौभाग्यवतीस्थितं १४ क्लींकारं तु प्रदेशि
न्यां चतुर्दिक्षु तलेषु च । अर्हं नमो नमः सिद्धं वर्णाष्टकमिदं जगत् १५ ततो हस्तं निरीक्षेत जानीयात्ते
न निश्चितं जायते वचने सिद्धिः सिद्धदेवगुरोः स्मृतेः १६ अकार इति मध्ये र्हं र आकाराद्यास्त्रयो
दश अंगुष्ठ इत्यंगुली पंचदश भागेषु च स्मरेत् १७ श्रीपार्श्वो वामहस्तोयं फणाः शाखास्तदीयकाः श्री
नाभेयो दक्षिणश्च करः शाखा जटास्फुटाः १८ विष्णुदेवोत्र वामस्थः केकिपिच्छकिरीटभृत् नाथः
शिवो दक्षिणस्थस्तस्य शाखा जटा स्फुटाः १९ नमो जिने यथोंकारः परमं मंगलं भवेत् तथां
जलिविधानेन सर्वदा सर्वमंगलं २० ॐ हरिर्हुं हः ॥ ॐ सः रः सुं सः क्रमतः पंचांगुलीषु राजमुख्या
त् न्यासोयं त्रैहस्ते स्थाप्यं ततः सर्वतोभद्रं २१ मार्जं स्पर्शने अस्योपयोगः ॥ इति हस्तसंजीवने
सिद्धज्ञाने प्रत्यक्षाध्यानध्यानविधानं ॥ अथ नाममाला ॥ हस्तनाम ॥ हस्तः करः शमः पाणिः शयः पंचां
गुली सलः पंचशाखः पंचशिखः पंचाननवरप्रदः १ महाब्रह्मानंतवीर्यो महादेवश्च सिद्धिदः सिंहाननः श्रीके

२ रा

तः कारयन् प्रत्यग्रेक्षुरसेन पूर्णामृषभः पायात्सवः श्रीजिनैः १४ मंत्राक्षराणामोंकारे यथा तत्त्वं प्रतिष्ठितं
तथा सामुद्रिकस्यापि तत्त्वं हस्ते निवेशितं १५ राज्ञामाज्ञा रहस्यस्य निश्चयो हस्तकाद्यथा तथा निमित्त
देशानां निर्णयो हस्तत स्मृतः १६ अक्षयाजन्मपत्रीयं ब्रह्मणा निर्मिता स्वयं गृहीत्वा रेखाप्रदाय स्याद्यावज्जी
वं अपव स्थिता १७ नास्ति हस्तात्परं ज्ञानं त्रैलोक्ये सचराचरे ब्रह्मणा पुस्तकं हस्ते धृतं बोधाय जन्मिनां १८
तीर्थंकराणां प्रतिमा हस्तन्यासात्तदशोऽखिलाः तद्धस्तदर्शनान्नाम्यात् केवलज्ञानसाधनं १९ सामुद्रिको
दधिपयो निपीय मेघं रसं वर्षति मष्टमुर्व्यां समेधतां तेन सुखेन लोकः श्रीहस्तसंजीवनमेतदाख्यं २०
इति हस्तजीवने सिद्धज्ञाने शास्त्रपीठिका ॥ अथ हस्तदर्शने पुण्यसाधनहेतुमाह ॥ मूलेंगुष्ठस्य स्याद्ब्राह्मं
तीर्थं कार्यं कनिष्ठयोः पित्र्यं तर्जन्यंगुष्ठांतर्दैवतं ह्यंगुलीमुखे १ शत्रुंजयस्तु तर्जन्यां मध्यायामुज्जयंतकः
अर्बुदः खलु सावित्र्यां कनिष्ठायां समेतकः २ अंगुष्ठेऽष्टापदगिरिः पंचतीर्थीत्यनुक्रमात् स्वहस्तद
र्शनेनैव वंद्यंते प्रातरुत्तमैः ३ विंशोपकाविंशजना अंगुष्ठादाद्यतीर्थपात् प्रत्यग्दक्षिणपूर्वोदक्तत
लेशे चा चतर्जनी ४ पितरेखा भवेद्गंगा मातरेखा सरस्वती आयुरेखात्र यमुना तत्संगस्तीर्थमुत्तमं
५ अंगुष्ठादिः पंचपदी नमस्कारस्य चिंत्यते चतुःपदीचूलिकायाश्चतुर्दिक्षु तले स्मृताः ६ एवं सर्वत्र
मंत्रेषु देवताराधने स्मृताः करन्यासस्तेन देवाः सदा सान्निध्यकारिणः ७ हस्तद्वयायरेखांतर्यो
जने प्रातरुन्मुखेः प्रत्याख्यानस्य समये ध्येया सिद्धशिला बुधैः ८ ततं सिंहासनं साक्षात्तत्रस्थ

ह० जी नाम ॥ प्रदेशिन्यादिभिः सार्द्धं मंगुष्ठे वितनीकृते ॥ आदेशनालगोकर्णौ वितस्तय उदाहृताः १५ इति हस्तसंजीवि
२ ने सिद्धज्ञाने नामानि ॥ अथ हस्तविलोकनविधिः ॥ प्रातः शुचिः कृतस्नानो देवानभ्यर्च्य सादरं सुगंधिद्रव्यैः
पुष्पैश्च नैवेद्यैः विविधैः स्तवैः गुरुं नत्वोपदेष्टांच कृत्वा धर्मस्य तत्त्ववित् प्रतिलभ्यान्नपानाद्यैर्विधिनाभु
क्तभोजनः २ सुवेशश्चैनयाहीनः समध्यानुजितेंद्रियः हस्तश्रीफलपुष्पाद्यैः अपूर्य विनयान्वितः ३ हस्त
दू ५ ने स्वगुरोः पार्श्वे स्वहस्तं दर्शयेत्सुधीः निर्दंभः श्रद्दध्यात्सर्वं श्रद्धया गुरुरोदितं ४ जितेंद्रियश्चैव ज्ञा
लोः यत्फलं कथ्यते बुधैः स्वपूर्वं जायते सत्यं नत्सर्वं नान्यथा भवेत् ५ अथ गुरुस्वरूपं ॥ ब्रह्मचारी क्षमा
शीलः कृतज्ञो धार्मिकः शुचिः दक्षो गुरुकृपापात्रो वाक्सिद्धः सत्क्रियायुतः संतुष्टः श्रद्धयायुक्तस्तपस्वी
३ विजितेंद्रियः नानाशास्त्रविवेकज्ञः स्थिरचित्तो गुरुर्मतः ७ कुलं जातिं तथा देशमाकारं जन्म जानयत्
न् धर्मश्रद्धां च विज्ञाय समयज्ञः फलं वदेत् ८ गुरुपद्मासनासीनो वाग्मयं हस्तजीवनं संपूज्य संस्मरन्
स्वेष्टं देवं गुरुं वदेत्फलं ९ दिने चैकस्य पुंसो वा द्वयोः हस्तं विलोकयेत् हस्तं स्वदक्षिणे हस्ते न्यस्यावहि
तमानसः १० रात्रौ दीपं पुरस्कृत्य संपूज्यैनं यथाविधि स्त्रिया वामकरं वामे स्वहस्ते न्यस्य वीक्ष्यते
११ यो नरः स्त्रीप्रकृतिकस्तत्करो वीक्ष्यते बुधैः मध्याह्नात्परतः स्त्रीणां न स्वभावे निशीथतः १२
दक्षिणं बलवान् वामः पुंसः स्त्रीशीतशालिनः न शीलाया स्त्रिया वामो दक्षिणे बलवान् भवे
त् १३ स्त्रीपातृ मातृपक्षादि गृहे क्षेत्रे च वाटिका पुंसां वामकरादीक्ष्यं रात्रिः शुक्लाख्यपक्षकः १४

शालीमहावीरःसुरायुधः २ अंगुष्ठनाम ॥ अंगुष्ठश्चांगुलो हंसः शिवो राजा चतुःप्रियः भोगी गणपति
र्मेरुः सर्वोविषयोवटः ३ अंगुलीनाम ॥ अंगुल्यः करशाखास्युः अंगुल्यः करपल्लवाः त्रिपुरा
रजा वाम्या मायाकामदुघा मताः ४ मायाजटे यथायोगमंगुष्ठः क्वचिदुच्यते पंचशाखः करस
स्यांगुलीशाखेति सूत्रणात् ५ तर्जनीनाम ॥ प्रदेशिनी तर्जनी स्याच्छत्रुहाऽघागवेषणी ॥ मध्यां
लीनाम ॥ ज्येष्ठा तु मध्यमा मध्या लक्ष्मी सौभाग्यवत्यपि ६ अनामिकानाम ॥ अनामिका च सावित्री
गौरी भगवती शिवा ॥ कनिष्ठानाम ॥ कनीनका कनिष्ठा स्यात् लघुस्तारा च कांचनी ७ विस्तानाम ॥
बिंशोपका ग्रंथिपर्व स्यान्नभागांश संचयः ॥ अंगुष्ठमूलनाम ॥ कंदो न पासनेपीठं गरुडों
गुष्ठमूलके ८ ॥ मणिबंधनाम ॥ हस्तस्यादिमणिर्बंधो मणिरत्नाकरोपि च ॥ करभनाम ॥
करभो स्यादाकनिष्ठमुष्टोवक्रोऽस्त्रमध्यरः ९ हस्तपृष्ठनाम ॥ अवहस्तो हस्तपृष्ठं तमः स्मृतं
विपन्निशा ॥ हस्ततलनाम ॥ प्रहस्तस्तालिकातालस्तलं स्मृतं तलगर्भको १० नखनाम ॥ पुनर्भवो
भुजाकंठः कारस्फकः पुनर्नवः कामांकुशो महाराज ८ करजो नखरो नखः ११ करपुष्पं रत्नकां
तिः शत्रुघ्नः करदीपकः ॥ पितृरेखानाम ॥ पितृगोत्रं च वंशमूलं वंशो धर्मो यतो धृतिः १२ मातृरेखानाम ॥
मातापनं सुखं कोश साहसं पालिकारतिः ॥ आयुरेखानाम ॥ आयुः स्याज्जीवितं तेजः स्वभावश्च प्रमानतः ॥ अंगुली
मूलनाम ॥ प्रदेशिन्यादिमूलानि नामतोऽप्यर्थतोपि च कलहो राज्य मैत्र्यं यशोऽनुक्रमतो मतं १४ [illegible]

८. श्री माप्यं यथा यदि मध्याया: प्रथमेंशे उद्भवे स्वादिशुभं लक्षणं तदा नेभ्यो लभ्यं तच्चेद लभ्यमिति भाव: ॥ ब्राह्मणा: क्षत्रि
६ या वैश्या: शूद्रा: स्युः करपल्लवः कनिष्ठिकाद्या: हंसोपि योगवान् वर्णवर्जितः ६ तर्जनी प्रागर १ उद अनामिका २ प
श्चिमा ३ कौंचनी स्मृता: दक्षिणा नामिका मेरुर्मध्यदेश: प्रकीर्तितः ७ धातुमूलं तथा जीवं स्वांशके विषमां
गुले समाया: खलु मायाया: जीवो मूलं च धातवः ८ धातौ प्राप्ते यदंगुल्यां योग्रहस्तस्य धातवः सीसकं मौक्ति
नो मूले मध्ये ताम्रं रविस्थिते ९ मृद्धिं चंद्रतारा न स्य स्यात् सप्तधातवः ताम्र तारं २ रीति ३ नागं ४ हेम ५ वंगो च
६ तीक्ष्णकं ७ ॥ १० ॥ कांस्यकं ८ च लोहं च ९ राहौ केतौ ध्वयमतं लब्ध्वा द्वितीयपत्रे प्रोक्तम् मध्याया: वृत्तलो
५ हकं ११ मूलं मूले शनौ राहौ पुत्रेंशुक्रे कुजे गुरौ फलं च चंद्रभानुभ्यां शेषे पुष्पाविनिर्दिशेत् १२ रवि जी
वे पि संप्राप्ते ग्रहे वीक्ष्यो स्य निर्णयः ॥ चंद्रे देवाश्च तिर्यंच कुजे दैत्या: शनौ स्त्रियो १३ राहौ स्त्रियो नारका: स्युः
शेषेषु मनुजा: स्मृता: मनुष्येष्वथ संप्राप्ते पंच माया: लघो: क्रमात् १४ बालं कुमारं तरुणं पक्वं वृद्धं च
चिंतयेत् इत्यादिशेषं सर्वं स्यादत्र चूडामणावि १५ कस्य पार्श्वे ऽथवा ग्रामे कस्मिन् मे लभ्यसंभवः कस्य
पार्श्वे ऽथवा ग्रामे कस्मिन् मे लभ्यसंभवः इति प्रश्ने तु ती भागा: मेषाद्या: द्वादशोदिता: १६ कौंचन्या: प्रथमे
अंशे मेषो वृषो द्वितीयके एवं यत्र क्रमे हस्ते प्रेक्षा तिथि रुपागता १७ ततो लभ्यमलभ्यं वा स्वराशिपरमेल
कात् ज्ञेयं कर्कत्रयं मेरो नेरव मध्याद्य पर्वसु १८ मार्गं यथा ॥ अत्रोदाहरणे मध्याया: प्रथमविशोपके
तुलाराशि स्तत्र शुभ तक्षणो लभ्यं ग्रस्तु मेत्वन्यथा यद्वा हस्तस्वामिनो राशिमेलका लभ्यमलभ्यं वा ज्ञेयं ॥ ६

राम

पत्युः सुखं पितुः पक्षं धर्मगोधनमार्जनं कृष्णपक्षं दिनं स्त्रीणां वीक्ष्यं दक्षिणपाणिना ॥ १५ ॥ य
जमानः फलं कृत्वा गुरोस्तस्य समुदीरयन् निरीक्ष्यन् गणकं रोप्यं स्वव्यापारं समाचरेत् ॥ १६ ॥
इत्येवं विधिना गुरुर्गुरुमतिः पंचांगुली वीक्ष्यते वर्षं तस्य भवेद वश्यमचिरा लोकत्रयं सद्गु
रोः वष्टिः स्वर्णमयी च मे सुविजया संजायते तद्गृहे मोलौ भाल्यमिवास्य शाशनमहो मे
मीगुजो विक्रति १७ इति श्री हस्तसंजीवने सिद्धज्ञाने हस्तविलोकनविधिः ॥ अथ तिथिवार
नक्षत्रयोगवर्णानां ध्वरस स्पर्शाकारादिना शुभाशुभादिस्वरूपकथनं ॥ नंदा भद्रा जयारिक्ता पू
र्णाः स्युस्तिथयः क्रमात् नाराद्याः कृष्णपक्षेनु दर्शे सूर्येन्दुसंगमः १ यस्यां निरीक्ष्यते हस्तः
सा तिथिः स्यादिनोदये घटीचतुष्टयं शोभास्तदनुक्रमेतो मता: २ हस्तवीक्षणवेलायां याति
थिः समुदीयते तद्द्वगुल्मा स्वरूपेण वाच्यं सर्वं शुभाशुभं ३ नारादिर्द्वेशकेन्द्रेया प्रतिपत्षष्टि
काद्यतिथिरेकादशी च क्रमतः शेषं शेषाप्यनस्थितं ४ अत्र सुखबोधाय किंचिदुदाहरणं यथा ॥
संवत् १७७७ वर्षे आषाढ सित द्वितीया तिथौ भृगुवासरे पुष्यनक्षत्रे दिनोदयात्सप्तमघटी
समये हस्तवीक्षणे प्राप्तानली या तिथिः सा च मध्यमायां मूलनः प्रथमत्रिभागे तेन हस्तस्वा
मिनो वेश्ये योलभ्यं उत्तरदिक्षोलभ्यं लक्ष्मीं गुरुरिति विद्याभावगत्वात्सुवर्णधातोर्लभ्यमित्या
दिवाच्यं सर्वं तिथिफलं ज्ञेयं त्रिपुरं स्यादर्शनात् ज्ञातिद्विक २ दर्भे राज्यादि २ लभ्यालभ्यं प्रबुद्धयेत्

५ स्यात् शेषस्थाने शुभं स्मृतं इति नक्षत्रदर्शनं ॥ अथ वर्षे शुभाशुभज्ञानाय सामान्यतो राश्युपरि ग्र

ह० जी०

ह दर्शनं ॥ जागर्त्ति येन नाम्नायस्तद्राशिर्यत्र पर्वणि तारादेर्मेषराश्यादिस्तत्क्र
मय जरायते १ ज्ञेयास्तन्वादयो भावास्ततो द्वादश लग्नजाः ते मूर्द्ध रेखास शुभो
ग्रहः क्रूरस्ततोन्यथा २ अश्विन्यादीनि धिष्ण्यानि प्रत्येकं सप्त योजयेत् कनीन
कातः प्रारभ्य यत्र हस्ते क्षराख्य भं ३ प्रातः पुष्टः स राशिः स्यान्मेषादिः त्रिशकः क्र
मात् चंद्रस्तत्रैव विन्यस्य चतस्र अंगुलीष्वपि ४ इति चंद्रचक्रं ॥ अथ वर्षफलचक्र
जागर्त्ति को जनो येन राशिना जायते सदा वराकांशाच्च मेषादेर्यत्र तन्मूर्त्ति मालिखेत् ५ तत्र यह
सुप्रातुक स्थानस्था स्वमनीषया स्थाप्यासंहारमार्गेण विचार्यं तच्छुभाशुभं ६ अत्र भाष्यं यथा केनचित्
षराशिना नरेण हस्तो दर्शितः एवं मम के शुभाशुभं मशुभं फलं वर्षेषु भावीति तदा तस्य राशिर्मेषलग्नं
तत् कनिष्ठा प्रथम त्रिभागे तेन सूर्यो गुरुर्द्वितीयांशे स्थितत्वात् लग्नात् पश्चाद्राशौ राकादश भवनस्थः यत उक्तं
रविरंगुष्ठ मध्यांशे तं राश्यादि विमर्शने आद्याद्वितीयभागस्थं कृत्वा सर्वं विलोकयेत् ७ यथा तद्दिने अश्वि
नी नक्षत्रं तेन द्वादशो मंगलः बुधस्तु यस्यामंगुल्यां लग्नं तत्रैव प्रथमांशे तदा सूर्येण मिलित एव भवति य
दा द्वितीये भागे लग्नं तदा सूर्यो द्वितीयराशौ षष्ठे बुधः यदा तृतीय भागे लग्नं तदा सूर्यो द्वितीयराशावेव
बुधः अत्र तु कनिष्ठा प्रथमांशे लग्नात् मिलित एव राकादशो बुधः गुरुर्मध्यमांगुलौ नहिं लग्नान्नव
मे धनुराशौ ॥ शुक्रोपि अंगुल्याः प्रथमभागे सति सूर्येण मिलित एव स्यात् द्वितीयभागे लग्ने सति सूर्याद्वि

इति हस्तसंजीवने सिद्धज्ञाने तिथिदर्शनं ॥ अथ वारदर्शनं रविरंगुष्ठमध्यस्था तन्नखे चंद्रमास्फु
टः मंगलं तर्जनीशीर्षे न्यपासन्नागतो बुधः १ लक्ष्म्यां गुरुः कविर्गौर्य्यां कनिष्ठायां शनिर्मतः
हस्तपृष्ठे राहुकेतू रावंवारास्तथा ग्रहाः २ दिनोदयेः स्मृतो ऽंगुष्ठे मध्याह्नो मध्यमांगुली संध्याता
रात्रतो रात्रिः हस्तपृष्ठे व्यवस्थिता ३ दिनं हस्ततलं वोध्यं नव हस्तस्तमस्विरूनी दिवसो दक्षिणो हस्तो
रात्रिर्वामो मतांतरे ४ छायासुतः शनिर्लोके छायारूपो विधुंतुदः तद्राशिचारा तारायां द्वितीयेत्र्यं
शाके ध्रुवः ५ तस्मात्सप्तमगः केतुरिति मध्यांगुली भवेत् द्वितीयभागे नियतः प्रोक्तो लाक्षिराके बुधेः
६ हस्ते क्षणादिने वारः प्रातस्तस्योदयः क्रमात् समये हस्तवीक्षायाः यः प्राप्तोऽस्यांगुलीः स्मृता ७ राकाया
मध्यांत त्रिंशत् पलान्यष्टासराणि च मानेन सततं ज्ञातव्यो वारभोगो विचक्षणैः ८ तद्वारस्यांगुल्याः स्व
रूपे शुभाशुभे स्वराशिनाथमैत्र्यादि ज्योतिःशास्त्रविमर्शनात् ९ भाष्यं उदाहरणे सप्तमप्यां हस्तविलो
कनं तद्दिने शुक्रवारः प्रोदयिकः तस्यांगुली अनामिका तेन तस्याः स्वरूपचिंतनात् शुभाशुभज्ञानं यद्वा
स्तोक्षणे वारः स विज्ञातव्य ऊर्द्ध्वलोकगः शेषास्तले मर्त्यलोके तर्जन्याद्यासु कीर्तिता १ अधोलोके चाव हस्ते फ दिग्म
लमेषामिहोदितं यत्र स्वराशेर्नाथः स्यात्सं पूर्णं तद्भवेत्फलं २ इति वारदर्शनं ॥ अथ नक्षत्रदर्शनं ॥ त्रीणि
कं ७ त्रीणि तले दिक्षु मध्ये नक्षत्रमश्विनी तारादि यंत्रशाखासु प्रत्येकं स्यात्त्रयं त्रयं १ वीक्ष्यते यत्र नक्षत्रे हस्त
स्तकूर्मकस्थितं ततः प्राग्दक्षिणवारुणयुत्तरासु त्रयं त्रयं २ कांचन्यादिः पंचदशभानि पश्चात्मनामतंत
त्फलं प्रष्टुरादेश्यं स्थानरे रवादियोजनतः ३ करजाग्रं ग्रं धिद्वंद्वतले याम्याच्च वारुणी तत्र स्थितं नक्षत्रं

रविः कुजो गुरुर्मंदो राहुश्चैते क्रूराः स्मृताः शशिः शशिसुतः शुक्रः स्थलादेयाविरुध्यते १ वर्षे द्वादशके चारो क्रू
राणामपि जायते मूलाग्रराशौ ते देयाः राहुर्मूलाग्रपृष्ठतः २ एतत्सर्वं नष्टजातकानुसारेण वर्षफलोप
योगिपताकाचक्रानुसारेणोक्तं पुत्रफलविचारे लग्नपतिर्यदि लग्ने इत्यादि भद्रबाहुसंहितोक्तं यद्यानत्र
स्थो रविस्तुंगे यष्ठिर्विधत्ते इत्यादि यवनजातकोक्तं पक्षकोशोक्त वामावा विचार्य्यंते नक्षत्रराशिविचारः।
द्वादशवर्षाणि यावद्धस्तस्य सर्वेषां एकत्वात् मतांतरे राशुनर्वजेशुभाशुभमाने ॥ कस्मिन् वर्षे शुभं
कस्मिन्नशुभं वामवेनम इति ज्ञेयाः पंचदशभागाः पंचांगुलीभवाः १ वामहस्तस्य राशिकुण्डलीरूपत्वा
त् मेषादिद्वादशकुण्डलीष्वंशेषु चंद्रस्थानमेव वामहस्तांगुलीअंशेषु तद्राशिभागे दत्वा भावाः विचा
र्याः यथा मेषराशिकस्य वर्गचक्रे तदेव चंद्रराशिचक्रे तद्दिने मेषस्य एव चंद्रः एवमादि न्यासो यथा इति
वृषराशिकमेषचंद्रदिने राशिकुण्डलिकाचक्रे कनिष्ठा द्वितीयांशे वृषस्थानत्वात् तत्र चंद्रराशिं मेषं द
त्वा ग्रहन्यासः दशमे रविः एकादशे कुजः द्वितीये शनिः राहुर्मूर्तौ बुधो द्वितीयांशत्वात् षष्ठे नव
मः प्रथमे गुरुः शुक्रोपि विषमांगुली द्वितीयांशत्वात् सर्यादंगे एकादशे इति एवं मिथुने कर्क
टे एवं सर्वराशिषु चंद्रराशिचक्राणि ज्ञेयानि परं वामहस्ते रेखादिविचारस्तु याप्रदर्शनपूर्वं वा
फलं वाच्यं ॥ वीक्ष्यास्तत्र च या रेखा ऊर्ध्वचक्रे यवो यवा तस्मिन्वर्षे शुभं लक्ष्मीः पुत्रप्राप्तिर्यत्र
सुखं २ तत्र यत्रापता रेखा छिन्ना भिन्ना च वेध्ययुक् शक्ति कृष्णतुच्छिका विंदुस्तत्र दुर्षदु
ःखदायकं २ एवमस्पष्टादिनं वर्षं कनीनादिषु पर्वसु विचार्य्यते पंचदशवर्षाणि दक्षिणे करे

तीयराशौ तृतीयभागे लग्ने सति सूर्यात्तृतीयराशौ तत्रापि कनिष्ठादिक्रमात् समांशतुल्यां लग्ने सति
सूर्यात्तच्छुक्रः पश्चाद्राशिषु विषमांशतुल्यां लग्ने सति सूर्यादग्रिमराशिषु प्रदेयः अत्र तु विषमांशतु
लीप्रथमांशस्य लग्नत्वात् तिलिल राव सूर्ये रागच्छुक्रः तथा शनिः कनिष्ठायास्तृतीयांशस्य
त्वाल्लग्नात्तृतीयभवने राहुः कनिष्ठाद्वितीयांशस्यस्तेन लग्नाद्द्वितीयभवने केतुस्तु राहोः स
प्तमग इत्युक्तत्वाल्लग्नादष्टमगः ॥ इति राशोरुपरिग्रहदर्शनं ॥ स्थापना यथा ॥ ॥

६ श्री· श्रावणे हस्ततालः स्यादंगुष्ठेनाद्रयाम्मतः कुमारस्तर्जनीमध्या कार्त्तिकः श्रीविधायकः १ मार्ग
शीर्षेनामिकायां कनिष्ठायां तु पोषकः दक्षिणाय नमेत स्याद्दक्षिणे शिखिवाहने २ वामे माघः
कनिष्ठायां फाल्गुणे नामिकाम्मता मध्यान्वैत्रे प्रदेशिन्यां माधवोंगुष्ठके परः ३ आषाढो मूल
लग्नाग्नः स्यादेव मुत्तरायणे वर्तमानो हि यो मासः प्रातः सः पंच नाडिका ४ ततो हस्ते दक्षिणाय
ने मासस्तस्य शुभाशुभं रेखा कामदुधा रूपा द्वाश्चं लक्षणाशिक्षिते ५ तर्जन्यां तु कनिष्ठायां प्राप्तो
मासस्तु नोशुभः शेषस्याने शुभोंगुष्ठे रणप्रश्नेद्रि मंगदः ६ तर्जन्यां जयदः सोपि तालस्थः का
पिनोशुभः लक्ष्मीस्थितो धनकरो मेरुस्थः पददायकः ७ यद्वा चैत्रादयो मासा द्वादशापि लघोः कमात् दिनोदया
त्तं वघटी माना आरणीसरणावधि ८ यो मासः प्राप्यते तस्य स्यान्नलक्षणावीक्षणात् मासे शुभाशुभं वाच्यमि
युक्तं ज्ञानिभिः पुरा ९ इति मासदर्शनं १० कृष्णपक्षो दक्षिणः स्यात् करस्तदितरः सितः पक्षसंद
र्शये दृष्टं संमुखो स्यस्तदन्यथा १० ॥भाष्यं॥ कृष्णपक्षे जन्मज्ञाने वा हस्तस्पर्शने गोत्रधनायुरादि विचारः
सर्वोपि दक्षिणहस्तात् संमुखपतया वाच्यः शुक्लपक्षे तु वामहस्तात् रावं चेन्न स्यात्तदा तु वामहस्ते रेखावे
कल्पप्रसंग इदं च सामान्यतो विशेषस्तु पुरस्तादि कृतः ॥इति पक्षदर्शनं॥ यद्दिने वीक्ष्यते हस्तस्तत्तिथेः
स्थानका न्निजात् आरभ्य गणनेवा च्यादिनाः सर्वे शुभाशुभाः ११ अंगुष्ठतर्जनीमध्ये रेखास्थानस्थिता
अपि दुष्टाः श्रेष्ठा दिमाध्यान्ये जिष्ठाप्रादेशिनी दिनाः १२ रणार्थे नीचिवशुभाः अंगुष्ठास्यात्तु मंगदाः ध
नार्थे तेपि च शुभाः कनिष्ठास्यास्तदा शुभाः १३ रोगप्रश्ने शांतिकादौ श्रेष्ठा अनामिकादिनाः मध्यादिनाः धन ७
राम

ततोवामेपंचदशपुनर्दक्षिण वामयोः स्त्रियावामेपसव्ये च विमृष्यंतेत्र तत्क्रमात् ५ पुनर्मनोत रो वर्षशुभाशुभज्ञानं ॥ यद्वा हस्तेक्षरेण जन्मलग्नद्वादशभावतः शुभाशुभानि वर्षाणि विज्ञेयानि पुनः पुनः १ तत्करणं त्वेवं ॥ प्रत्येकं जन्मलग्नस्यनिर्णयार्थं करे क्षरेण स्वराशिं वर्षसंयुक्तं कृत्वा सूर्यै विभाजयेत् २ यच्छेषं स्थानकान्तस्मान्निजराश्यादिकः क्रमः स्थाप्यस्तत्र ग्रहादेयाः प्रागुक्तस्थानयुक्तितः ३ भाव्यं यथा केनचिन्मेषराशिना करोदरितः सपंचवार्षिकः राश्यंक मेलने जाताः षट् तेन षष्ठस्थानमनामिकायामंत्यपर्वं तत्रराशिं मेषं भव स्थाप्य गणयंते रावं काष्ठिनृषोडशे वार्षिकः वृषराशिकः राशि २ मेलने जाता १८ अष्टादश द्वादशभागे शेषं षट् ततोऽनामिकांत्यपर्वाणि वृषं स्वराशिं भव स्थाप्य गणयंते रावं प्रदृष्टजन्मलग्ननिर्णयः १ प्रथमे षराशिकस्य जन्मलग्नस्थापना यथा ॥ १ प्रथम प्रश्न दिनं स्वातिस्तत्कालं चंद्रचक्रात् सादेशनध्यायाः १ मावत्र प्रश्ने स्थापनीयं त्प्रथमध्याय चषंशे वृषराशिः आद्य १ अनामिकांत्यपर्वणि मेषस्य स्थापन

कृत्रापि वामहस्त रेखा द्वादशभावाः तेन जन्मपत्री राशिष

स्तारूपचोच्चयं यः शेषं अष्टवत् ॥ इतिवर्षदर्शनं ॥

गु. जी.
८

दिनलग्नं

राशिचक्रं दिनलग्नस्य चक्रं

गुरुः वृष्टः तर्जन्यामुरवे मंगलस्तेन लग्नान्नवमो मंगलः
धनुराशौ ॥ राहुः कनिष्ठाद्वितीयांशस्थस्तेन लग्नादेकाद
शः सूर्योपि तर्जनीद्वितीयांशस्थस्तेन लग्नेऽष्टमः तथा
तद्दिनभं अश्विनी सा तु चंद्रचक्रानुसारेण कनिष्ठाया अ
ग्र्यांशस्थानीया तेन लग्नाद्द्वादशश्चंद्रः शुक्रबुधौ जन्मला
ग्नवदेव देयौ तेन लग्नस्थौ गुरुल्पाः प्रथमत्रिभागस्थत्वा
त् सूर्येण मिलितावेव लग्नादष्टमे एवं दिनलग्नग्रह
ज्ञेया केषांचिन्मते लग्नं निर्णीय ज्योतिश्चारे सौव ग्रहस्थापनं अस्मिन्नेवावसरे द्वितीयः करं
दर्शयति तदा लग्नात्स प्रथमभवने तुल लग्नं तन्मूर्त्तौ मेव स्थाप्य ग्रहांस्तु पूर्ववदेव दत्त्वा विचारयेत्
इति दिनलग्नचक्रदर्शनं लग्नं चेत्प्रथमेंऽशे द्रेष्काणः प्रथमस्तदा द्वितीयश्च द्वितीयांशे तृतीय
श्च तृतीयके इति द्रेष्काणाः नक्षत्रचक्रमतोऽभिमतं योगचक्रं भूतले दिनयोगस्य स्थापना
सर्वमीक्ष्यते १ यो योगो दुष्टभागस्थः स वर्ज्यः शुभकर्मसु अशुभे सत्त्वपादेया मायारूपविचिंत
नात् २ इति योगचक्रनिदर्शनं ॥ दिशि कस्यां मया लभ्यमिति ज्ञेयं करेक्षणे यत्रालभं भवेद्
क्षचक्रानुक्रमतो दिशि मध्यमे गुष्टभे स्वीये ग्रामे सोरव्यं वि निर्दिशेत् राजाध्ययोरंतरे छिं
राधाद्ये मेऽवस्थित राज्ञो मूले स्वदेशादि ग्रामो वक्रे तु पल्लिका ४ पर्य्यंत पर्वतो देशो मरुः क ८

राम

करा: लाभसाम्राज्यदायका: १४ इतिदिनदर्शनं ॥ कापटीकीदृशीमेस्यादितिज्ञेयेकरेक्षणे पातिथि-
संज्ञानिजेस्थानेदत्वा सर्वंविलोकयेत् १५ प्रातस्संपटिकायुग्मं तिथिस्थानेनियोजयेत् तदनुक्रम-
त: पंचदशभागान्विचारयेत् १६ तुल्येनकेंदिनेचैव: क्रमोनेयस्तुलारवौ न्यूनेधिकेघटीयुग्मेपलै: ज्ञे-
याधिकोनता १७ घटीनांफलमित्येवंदिवसस्यामिवेद्यते रात्रौचयत्: पुनर्वाम्योवामहस्तविलोकनात् १८
इतिघटीदर्शनं ॥ अश्विन्यादिक्रमाच्चत्र ताराश्चंगुलिपंचके दिनमेहस्तवीक्षाया: प्रातस्तद्गृहदिशा १९ अं-
गुष्ठेपिकनिष्ठायांषट्सप्तानिनियोजयेत् शेषाणुपंचऋक्षाणि दशाचक्रतृतीयितं २० सार्द्धसप्तघटी-
मानदशानुक्रमत: करे यदावीक्षेत साज्ञेया प्रश्नजन्मदशानुधै: २१ प्राग्वमेषेशजीरांशे क्रमेणा-
संप्रचारणा स्थानयोगाद्गृहयोगाच्छुभाशुभमिहेष्यते २२ इतिदशादर्शनं अथदिनलग्नदर्शनं
पाणिर्यद्दक्षरेवीक्ष्यस्तत्संक्रांतिर्दिनादये देवाङ्गोमानयोगेन तदनुक्रमत: पुन: २३ शक्तिशालीघटी
प्राप्तलग्नसंपत्विचार्यते स्थानयोगाद्गृहन्यासा: तत्रवाच्यंशुभाशुभं २४ कनिष्ठाद्यात्रिभागाश्चम-
गादिं रविसंक्रमे प्रारभ्यदिनसंक्रांतिर्यत्रलग्नाक्रमस्तत: २५ लग्नप्रमाणानुत्क्वचे दिनेसार्द्धघुना-
डिका: घयाश्चतस्त्रोविंशतिपलानिदिवसेल्पके २६ माघ्यं ॥ मेषसंक्रांतिमध्येप्रातर्घटीत्रयमध्येके-
नचित्पाणिर्दर्शितस्तदाज्ञोहापिकं मे वलग्नमेवागतं तच्चकनिष्ठादौमगादिकमात् अनामिकायां
प्रथमत्रिभागेस्थितं तत्रकानिष्ठातृतीयअंशेशनिस्तौलग्नगेद्वादशमध्यमनागेगुरु: तत: कंन्याराशौ

ह. सं. मध्यमानामिका जिह्वा सावित्री च गजे विरणी स्पर्शनं नयनं ताराश्चो त्रमं गल कोमल: १९ अंगुष्ठो मधुरो मध्याति
७ का कटु प्रदेशिनी कषाया नामिका चाम्ला कनिष्ठा रसपंचकं २० दुर्गंधा तर्जनी शुद्ध: सुगंधोंगुष्ठ ईरित:
सुगंधा नामिका किंचित् निर्गंधा मध्यमा लघु: २१ कठोरोंगुष्ठको गुर्वी मध्या रूक्षा ज्जकादिना कनिष्ठा को
मला लघ्वी लक्ष्मी: स्निग्धा हि माशिवा २२ मतांतरे अंगुलो नागुरु लघु: कनिष्ठादि लघु मंदु :: गुरु: खर
रा ४ पुनरुष्णा १ शीता २ स्निग्धा ३ तिस्रु द्विका: ४ ॥२३॥ अंगुष्ठो वर्तुलो लम्बमाकां वनी च प्रदेशिनी चतुरस्राति
दीर्घा स्या ज्येष्ठा ह्रस्वा शिवा मता २४ जया विपूर्वी तारादि जयंता प्यपराजिता आदिनाथस्तु मतमु क्
७ अंगुष्ठो जगदीश्वर: २५ एवं पाणि निरूपणे वरधियां लोकत्रयी चिंतयी भावो भावनया भवेद्ध्रुवि
ध प्रश्ने प्रकाशो दयात् बालभ्यंविबदार्थ लभ्यतनिशंतेषां विशेषादिदं सम्यानां समुदेति मेघविजयं
सारस्य प्रत्यर्पना २६ इति अंगुली स्वरूप चक्रं ॥२७॥ एवं दर्शनाधिकारे तिथि चक्रं १ वार चक्र द्वयं २
नक्षत्र चक्रं ४ चंद्र चक्रं ५ वर्ष फल चक्र द्वयं ७ जन्म पत्र चक्रं ८ मास चक्र द्वयं १० पक्ष चक्रं ११ दिनच
क्रं १२ घटी चक्रं १३ दशा चक्रं १४ दिन लग्न चक्रं १५ द्रेष्काण चक्रं १६ योग चक्रं १७ दिग् चक्रं १८ देह चक्रं १९
हस्त चंद्र चक्रं २० अंगुली स्वरूप चक्रं २१ इति श्री हस्तसंजीवने सिद्धिज्ञाने तिथिवारनक्षत्रलग्नवेला
दिवर्णन गंध रस स्पर्श कारादि हस्त स्वरूप वर्णनादि नादर्शनाधिकार: अथ स्पर्शनं स्पर्शनादंग
विद्यायां यथा फलं प्रदीप्यते तथा वाच्यं फलं स्पर्शादंग त्वा पुलिशालिन: १ सर्वतोभद्र यंत्रं तल्लिखित्वा स्प

२

रंभेसोमनि गुर्जरमाजुराष्ट्राचास्ताद्रिरत्नाकरांतरे ५ अंगुष्ठमूलेऽक्षयतीर्थमेतत् आद्यत्र भोपारणाके
वर्णोयं समध्यदेशस्ततएव चक्रं दिशांविदोधं विदिशांचविज्ञैः ६ दिग्भागेयस्तुतीर्थं तद्दिदिक्राधि
र्हमुच्यते यद्वासुजन्मलग्नेन दिग्विदिग्वाविभज्यते ७ इतिदिक्चक्रदर्शनं ॥ अंगुष्ठाद्याः पंचवर्णाः
सितपीतारुणाहरितश्यामश्चेत्यथ भूतानां तत्वानां पंचकं यथा ८ तर्जनीपृथिवीमध्याजलं वायुर
नामिका कनिष्ठानेज इत्युक्तमंगुष्ठेव्योम मूर्द्धगं ९ मायाचलसो प्यंगुल्योजीवेंगुष्ठेबुधैः स्मृतः
तन्मत नाड्याहंसोयंचक्रशेतिगतागतं १० मूर्द्धांगुष्ठोभुजावुग्मं तर्जनीमध्यमापिच पादाव
नामिकातारा प्राणिनामंगपंचकं ११ शिरोंगुष्ठेतथाकंठेंगुष्ठेभागत्रयं स्मृतं जठरंच क
टि गुह्यं च ३ तालिकायां त्रयं स्मृतं १२ मध्यमायां चगने घ्राणं स्कंधौ बाहू च कूर्परं ऊरू जंघे च
चरणौ त्रयं गौरीकानिष्ठयोः १३ हस्तरूपस्वकायस्य क्रमादत्र यथाग्रमे शुभाशुभं नराणां
चिह्नव्याताद्दिर्येषु लक्ष्यते १४ इतिदेहचक्रदर्शनं ॥ मस्तके त्रयमास्ये च कंठे भानां त्रयं त्रयं ज
ठरे च त्रयं देयं शेषांगे द्वोकटौच भः १५ आत्मभाद्दिनभं यत्र तत्फलं प्रस्तुरादिशेत् शीर्षेसुखे
तथाकंठे राज्यं भोग्यंसुखं भवेत् १६ जठरेगुप्तचिंतास्यात् गुह्ये भोगो नपाद्दने स्कंधेज
योपशेषांगे केशाहानिर्भयो भवेत् १७ इतिदेहचक्रांगन्यासे नक्षत्रचक्रं ॥१८ मुष्टज्ञानमते
अंगुष्ठः पंचवर्णाः स्याद्रक्तपीतासितासिताः शत्रुगौराहरिद्पीते रक्ते पिंगः सितेऽरुणः १९

श्री १०

रिपूज्यते ॥२०॥ संमार्ज्य मधुरास्वादैः कुंकुमैश्चंदनैः करोति लिप्य पुष्पैः संपूर्ण्य स्वस्यास्तस्यांशास्तदंगुलेः ॥२१॥
प्रभवाद्याः समाः सर्वाः कौंचस्यावृत्तिमागताः संवत्सरं वर्तमानं स्वस्याप्यविलोकयेत् स्पष्टे विंशोपके
वर्षस्यापूर्णं तस्य शुभाशुभं यामं नक्षत्रचक्रानुक्रमतो दिग्विभाव्यते ॥२२॥ यद्वा नाम भवेद्यावै कौंकुमस्यास्तक
दयं कुमार्य्याः कारयेत्तत्र फलस्यासात् शुभाशुभं ॥२३॥ अत्र भाष्यं ॥ कनिष्ठांगुले प्रथमविंशोपकात् प्रभवादि वि
शतिर्भवंति पंचदश संख्यानि ततो मध्यमे हस्ते पंचदश एवं वारद्वये वत्सराणां षष्टिर्भवति अत्र पूर्वं वा
मपश्चाद्दक्षिणस्ततो ऽयोपि वामहस्तस्ततो दक्षिण इति क्रमः स्त्रीत्वात्ततो वर्तमानवत्सरं नाम्नाज्ञात्वा ति
थानुसारेणानिर्णीय यद्वर्षं यत्र स्पष्टविंशोपके स्वांशे समायाति तदंगुलिस्वरूपादेव रेखाचक्रादिविज्ञ
ज्ञात् फलं शुभाशुभं तद्वत्सरे भवतीति एवं युगमपि ताराज्ञादश भागक्रमेण विचार्य्य अत्रोदाहरणं यथा
संवत् १८३० वर्षे सुजितानि पाय यथाविधि कुमार्य्यायाः स्पष्टे दक्षिणहस्तस्य अनामिकायास्तृ
तीयस्वांशे न प्राप्त एकविंशतितमः सर्वजिन्नाम संवत्सरः एवं च त्रिंशद्वत्सरकानि लभ्यंते यदि
च चित्रभान्वादि द्वितीयपंचदशके वर्तमानः संवत्सरो भवति तदा वामानामिकातृतीयस्वांशे स्प
ष्टे चित्रभानोरेकविंशतितमः शुभकृत्संवत्सरो भवति एवं हेमलंबादि तृतीयपंचदशके वर्तमा
नः संवत्सरस्तदा दक्षिणहस्तानामिकायास्तृतीयस्वांशे स्पष्टे हेमलंबादेकविंशतितमः पिंगलसंवत्स
रः स्यात् एवं परिधाव्यादि चतुर्थपंचदशके वर्तमानः संवत्सरस्तदा वामानामिकायास्तृतीयस्वांशे
स्पष्टे परिधाविनः एकविंशतितमः अंगिराः स्यात् अत्र तु प्रमोदनामा संवत्सरो वर्तमानस्तेन एक १०

राम

पारिगर्भके पुष्पैः कलैश्चनसूज्यां कृत्वा मायाः स्पर्शे हुधः २ यंत्रस्थापना ॥ ज्ञेयासामान्यतः पश्चाद्भि

सर्वतोभद्रं				
२९५	२२०	ह्रि	उं१५	ह५०
२०स	२४५	भ	उ.उं	सः५
ह्रि	५	लुं	स्वा	हा
ह७०	२३५	स्वा	हु६०	हः५
५५	२९०	हा	सु३५	सः४

पुरास्पर्शनाखिलाः सांगुष्टे विषमाः प्रोक्ताः समास्तुशोभनाः क्वचित् ३ लाभालाभौ
सुखदुःखं जीवितं मरणं तथा गमागमौ जयश्च गौकार्याकार्ये शुभाशुभे ४ चतुः प्रि
यादिक्रमतः स्पर्शीयं चांगुले रिदं वाच्यं विचक्षणैर्यद्वा तत्कालप्रश्नलग्नतः ५ लौकि
कोप्यपि स्पर्शो गुरुकुनमाहुः ॥ रामचंद्र घरलीलाविलास सीताकष्ट सेवइ वनवास
हनु उकादकवातजरणावइ लक्ष्मण वातकरीचरिआवहि ६ इतिचतुरंगुली स्प
र्शात् गमागम प्रश्नः ॥ दिनमानमपिज्ञेयं ॥ अंगुष्टस्पर्शेन सुदिते यातिथिः साघटी
ज्ञेया ज्योतिषेपिचसंमता ७ अत उक्तं ज्योतिःशास्त्रे ॥ राकेकादशकेकविंशतिच
वीसंख्याकनिष्टांगुली पूर्वैरंगुलिभिर्जनै [illegible] नगदिनैद्वादिः परेज्ञीयते राकेके
नकरस्य पंचदिन रेवै [illegible] गिरामानुगोरेवं रवेंदु रवि विजानिसततं रात्रिंदिनं च्योच्यते ८ मतांतरे ॥ पुनरंगुष्टा
दिपंचके पंचतिथयः ततस्तर्जन्यादिचतुष्टये चतस्रस्तिथयः पुनरंगुष्टादिपंचके पंचतिथयः पुन
रंगुष्टे पंचदशीति स्पर्शादिनमानं दर्शयते मतं अंगुष्टादौ विजानीयादकीदिकं १० तिथि १५ संख्यया
तर्जनीहिरसा ६ रुद्रा ११ मध्यमाग्नि ३ गिरि ७ भास्कराः १२ वेदाष्ट ८ विश्वा १३ सावित्र्या पंचेमंदारश्चतुर्दशा
१४ जलधौ बाणिल व्यंते दिवारात्रौ च नाडिकाः ॥ भाष्यं ॥ एतन्मते अंगुष्टो चंद्रोदये वियुक्तः ॥ प्रा अं मतंदक्षिणा
हस्ते वामहस्ते पाश्चात्यं मतमिति सिद्धांतः ॥ लोकेकीदृशमिदं वर्षं शुभिक्षं वा नदंप्यथा भविष्यतीति ज्ञानमेकुमारीप

६. श्री
१२

तत्रेह स्त्रीकरस्पर्शं संस्थाप्य यत्र मूलं स्यात्तत्र स्यान्निश्चयाद्धनं २५ क्रूरग्रहे राहुदृष्टे नेत्रकुंतलपतेन हि सोऽपि
तत्रस्पर्शे क्रूराक्रांते नास्तीति निर्णयः २६ इति निधानज्ञानं ॥ गर्भप्रश्ने करस्पर्शसमांगुल्यां तु बालिका पुत्रः
स्याद्विषमांगुल्यां तलस्पर्शे नपुंसकं २७ इति गर्भज्ञानं ॥ प्रश्नस्वरः ॥ भोजने कीदृशं भोज्यं स्वप्ने वा कीदृशो मम
इति ज्ञेये स्पर्शे न्यायं सांगुष्ठं तद्विचार्यते २८ धातुमूलादिकं वस्तु तथा कालद्वयस्थितं लग्नं ग्रहांश्च विज्ञाय
वाच्यं सर्वं शुभाशुभं २९ ॥ प्रश्नस्वरः ॥ बालः कुमारो युवा वा वृद्धो मृत्युः स्वराः क्रमात् ता रादि कामदोग्ध्री युग
रोगोत्र व्यवस्थिताः ३० ॥ प्रश्नमालिकास्वरः ॥ घातिर्यत्र भागे स्तितानारभ्य तत्रोदयः दर्शान्तस्पर्शनाद्वा
पि गणये क्रमशोत्तमः ३१ सूर्योदये घटी युग्मं स्याच्च नाडी क्रमात् पुनः रविः शशी च सूर्येंदुः परिपाटी सितेत
रे ३२ सितपक्षे शशिरवी क्रमोऽयं शशिसंगतः कार्यस्ततो यदा हस्तदृष्टिः स्याद् घटिकाद्वये ३३ तस्य स्वरस्या
भ्युदयो वाच्यः स्पर्शनकर्णादि भागोदयः प्राप्यते तस्य स्वरस्योदयमादिशेत् ३४ भाष्यं यथा उदाहरणं
संवत् १७३७ आषाढसिते द्वितीयायां सप्तमघटी समये करेस्पर्शेन औदयिकी द्वितीया साद्योऽर्ध्वा: मूलभ्रंशे तामा
रभ्य तत्र स्वांशात् घटिकाद्वयं इति भ्रंशं योज्यते रावं च सप्तमघटी समये प्राप्तश्चतुर्थस्वांशः मध्यात्मूलभ्रं
शः तदा शशिरवी इति सितपक्ष क्रमाश्रयणात् जातः सूर्योदयः मध्यात्मूलभ्रंशस्य त्वाल्लक्ष्मी प्राप्त्यादिगु
णफलदकत्वात् इति रावंदर्शनतः स्वरोदयः स्पर्शेन यो भागो येन स्पृष्टस्तं यावत् औदयिकतिथिस्था[illegible]ंशा
दारभ्य शशिरवी इति सितपक्ष क्रमाश्रयणात् चंद्रः सूर्यो वायुः सप्तयाति स्वरोदयप्राहः कृष्णपक्षे तु रवि
शशी इति क्रमाद्ज्ञेयं इति स्पर्शनेन स्वरोदयः ॥ प्रश्नोत्तं ॥ अथ [illegible] भगवतः वारणाद्दिनोदयः १२

राम:

विंशतितमः सर्वजिद्वा अस्तत उक्तं वर्तमानसंवत्सरं अवस्थाप्य विलोकयेत् इति ॥ अथ वर्षज्ञानेपि कस्यादि
शिशुभमशुभं वा भविष्यतीति ज्ञानाय अक्षततृतीयादिवसे सूर्योदये यन्नक्षत्रं तद्भूतले दत्वा यत्र यद्दि
शि स्थाने संवत्सरभं आयाति तत्र स्थानरेखा गृहादिविगृहादिविचारणया फलं वाच्यं अथ दिग्ज्ञाने
संवत्सरभं गर्भके दत्वा यत्र देशभं तत्र शुभाशुभं वाच्यं एकस्मिन् देशे विदेशभं भूतले दत्वा यत्र ग्रामभं आ
याति तत्र स्थानादिविचारणया शुभाशुभं ज्ञेयं ग्रामेपि ग्रामभं हस्ततले दत्वा यत्र गृहपते ग्रामपतेर्वा न
क्षत्रं तत्र फलं शुभाशुभं वाच्यं ॥ क्रूराक्रान्तं दुष्टरेखं पद्धं दुष्टग्रहस्थितं संवत्सरेशराश्यादिमेतकं च वि
चारयेत् १५ हस्तस्पर्शो नरो देवान् आषाढः श्रावणोपि वा तदातिवृष्टिर्ज्येष्ठादौ तदवृष्टिर्मध्यमास
था १६ इति हस्तस्पर्शेन वर्षशुभाशुभज्ञानं ॥ एवं मासं तथा पक्षं दिनं वेलाफलं तथा भागस्पर्शेन वि
ज्ञेयं ग्रहलग्नविचारणात् १७ स्पष्टपर्वस्वरूपेण तदा तन्न विचिंतनात् ग्रहस्वरूपमालोक्य मुष्टि
ज्ञानं निगद्यते १८ इति मुष्टिज्ञानं ॥ नष्टं मेकगतं वस्तु इति ज्ञेयेकरं स्पृशेत् नष्टस्यादिनभं गर्भे दत्वा यद्दि
शि वस्तुभं १९ इति गतवस्तुदिग्ज्ञानं ॥ वस्तुभं दक्षिणभागे पृथ्वीमध्ये त्रिपुष्कगतं तदानतायते वस्तु
मेरौ आ … नुलभ्यते २० मध्येन गतं वस्तु कष्टात् पूर्वमुदग्दिक् … ज्ञात्वा चोरजातिर्वस्तुरूपं तु पर्वणा २१
वयोपि च कनिष्ठादेः स्पर्शाद्गुलादिकं वदेत् भूतपंचकतः स्थानं ज्ञायते नष्टवस्तुनः २२ … स्वस्य
ते वस्थास्तत्पंचकमिष्यते पृथ्वीआजले नष्टं प्राप्यते नातियत्नतः २३ शेषभात्रं तु दहने पवने
कोपि न प्राप्यते एवं तत्वान्तथा लग्नान्नष्टप्राप्तिर्विचार्यते २४ इति वस्तुप्राप्तिज्ञानं ॥ निधानं केति वक्ष्यं

नाह्येध्याहस्तेपाशककेवली ५२ प्रणवः स्त्रक्रपास्त्रीतिदिनेस्वाहेतिमंत्रतः अभिमंत्र्य महावृक्षस्पर्शनं
६. जी. ज्ञानसाधनं ५२ करस्पर्शाद्दर्शादिव परिज्ञाता कांचनमहारसप्रैखवन् सिद्धिं गुरुरुवचसो मेघवीज
यान् विदित्वाप्रमाणं यद् कुरुते निर्णयमहो सि त्तस्यश्चाद्भुवनभवनाभासनविधिः ५४ इतिश्री
हस्तसंजीवने हस्तज्ञाने हस्तस्पर्शनाधिकारः ॥ स्वस्तिश्री मरंगसिद्धे! करणश्री जंगकुशे: हस्तस्वम
स्तकमनंस्मत्वारे रवाविचार्यते १ प्रागुक्तविधिनाभ्येत्यनरो ज्ञानगुणैः परः हस्तं स्वं दर्शयेद्धस्ते
प्रागुक्तदिवसोदये २ यदुक्तंशैवसामुद्रिके ॥ शोभने हस्तनक्षत्रे ग्रहे सौम्ये शुभे दिने पूर्वाह्णे मंगले
श्रीके परीक्षेतविचक्षणः ३ पूर्वमायुः परीक्षेत पश्चाल्लक्षणमुत्तमं क्षीणायुषां नराणां शेषैर्ल
क्षणैः किंप्रयोजनं ४ नहिवं वामपरः पाणिः सोकर्मकठिनो नराणां वामोतिकोमलो वामभुवांसं
पत्करः करः ५ यदुक्तं वामभागे तु नारीणां दक्षिणे पुरुषस्य च विलोक्य लक्षणं विज्ञैः सर्वमायुः
पुरःसरं ६ विवेकविलासेऽपिविशेषः ॥ उत्पातः पिटिकोलक्ष्मतिलकंमसकोव्रणः स्पर्शनं स्फुरणं
पुंसांशुभायांगे प्रदक्षिणे ७ वामभुवांतथावामे स्पर्शकस्यनरस्यच घातोदक्षिणकेकेचिन्नर
स्यांगेशुभमतः स्पर्शात्वाद्बालकस्यापिशुभगत्यविलक्ष्यते ८ वामहस्तात्फलं पंचदशवर्षाणि
किंचनः ९ श्लाघ्यउष्णोऽरुणोऽच्छिद्रोस्वेदः स्निग्धश्च मांसलः २ श्लक्ष्णस्ताम्रनखोदीर्घांगुलिको
विपुलः करः १० पाणिमूलं दृढं गूढं श्लाघ्यं सुश्लिष्टसंधिकं श्लाघ्यंसशब्दहीनं च निर्द्धनत्वादि दुःखदं

रामः

यस्य कस्यापि संस्पर्शः पाणिर्वाणिज्यशालिनः ३५ गुरुणा भुज्यमानं यन्नक्षत्रं दीप्यते तले यत्र यातिच
यद्देशा नक्षत्रं तद्विचार्यते ३६ मंगलेन समाक्रान्तं दृष्टं वाथ पुरान्तगं तद्देशो भूमिकंपः स्यान्मारिर्वा राज
विग्रहं ३७ शनिना यत्समाक्रान्तं दृष्टं दक्षिणदिग्गतं तत्र देशे भयं मंगो दुर्भिक्षं राजविग्रहं ३८ अथ व्यंजन
लक्षणं ॥ अनन्तवीर्यस्य पुंसोऽवयवाः प्राग्निवेदिताः तद्रेखायाः प्रमाणेन ज्ञेयं व्यंजनलक्षणं ३९ यत्रोद्भवे रेख
तत्र स्याच्छुभं चाप्यथवाऽशुभं यदा राहोः शनेर्वा भस्मस्थित्यादि मन्त्रकके ४० तारादिदशदशासु यत्र तत्र शुभं
दिशेत् प्रायःक्रमयवाये सं शुभं तं गुरुणे स्थितं ४१ अथ ... ॥ यत्र राहुः समाक्रान्तं देशमंतत्र संभवेत्
उत्पातो विग्रहो घोरश्च क्रमस्य तु भौमवत् ४२ यदा कनीनिकापूर्वमंशाद्दुल संस्थितो यत्र वर्जितं
मानं तत्स्थाने न विचार्यते ४३ अथ नरीसं वर्षमासायनानि धिलग्न ... विमर्शनं ग्रहाद्यं पूर्वमेवो
क्तमंतरीसं निरीक्ष्यते ४४ अथ चूडामणिः विशेषः अर्ह उराश्वो स्वरा अंगुष्ठतः क्रमात् अथ गुरु उत्तरो
लक्ष्मी अथ रामास्तो मतः ४५ अथालिंगिता नामिका स्यात् मध्यमा च मिथुनिना दग्धा प्रदेशिनी तत्संफलं
चूडामणौ स्फुटं ४६ अथ शकुनं ॥ लक्ष्मी स्यात् मोनकी रामा भाविलो नामिका शिवा कनिष्ठा पिंगलाका
कः प्रदेशी भ्रमबस्थितः ४७ शकुनेक्षणवेलायां संयोज्य पाणियामलं अंजलिं मंत्रयेत्तायामुख
न्यासेन सांगुलं ४८ मंत्र नमः ईश्वराय ॐ नमस्तस्मै नमः ॐ नमो विष्णुते ज्ञेयाः क्रमो न्यासे मितं त्रये
४९ शाखादशकसंस्पर्शान्नामानामविसर्जनं क्षेमपूर्वं वदेल्लाभं ज्ञात्वा शकुनपंचकं ५० स्थानं चेत्तया
वेलाबलाबलपरस्परं ज्ञात्वा शाकुनशास्त्रेण रत्नपंचकतो वदेत् ५१ तारादिकमतोऽष्टकं द्विकं त्रिकं त्रिवारं स्पर्श

९. श्री. तर्जनीमध्यमयोरंध्रे मध्यमानामिकांतरे । अनामिकाकनिष्ठांतश्छिद्रे सति यथाक्रमं २४ अन्नतः प्रथमे
१२ शैशवाद्द्वितीये च तृतीयके भोजनावसरे दुःखं केप्याहुः श्रीमन्तोमपि २५ प्रकरणेपि बालक्षणं ॥ निजाङ्गुसु
लजन्ति गात्र मध्ये मंतरघनं मिमथिमनामिघ्रंतर घनांमितरुणतरे सुरकं २६ पादद्वयासु
रकं कनिष्ठिका [illegible] मिय्यंतरघनामि अछिद्रेसु यशो सुखमासुहीहोइ २७ । बालस्य ज्ञानीहि तर्जनिका
मध्यमांतरघने मध्यमानामिकांतरघने तरुणत्वे भवति सुदृढं पादद्वयासु करकनिष्ठिकाना
मिकांतरघने अछिद्रेषु घनेषु सदा सुखं भवति [illegible] तर्जनिकामध्यमयोरंतरा घनेति विवे
13 निरंतरतायां । अविरलत्वे इत्यर्थः न तु अंतरे घने बहुले इत्ययमर्थः पूर्वापरविरोधात् ॥ अ
नामिकांतरे खायाः कनिष्ठस्याधिका धनवृद्धिस्तथा पुंसां मातृपक्षो बहुलस्तथा २८ मध्यमा
प्रांतरे खाया अधिका यदि तर्जनी प्रचुरस्तस्य पितुः पक्षः श्रियस्य विपदो न्यथा २९ अंगुष्ठस्यांगु
लीनां च यद्यूनाधिकता भवेत् धने धान्यैस्तथा हीनो नरः स्यादायुषापि च ३० मध्यमायां तु दी
र्घायां भार्याहानिर्विनिर्दिशेत् अनामिकायां तु दीर्घायां विद्याभोगी भवेन्नरः ३१ इदं तु पद्यविषयमिति
केचित् अपूर्वं यस्य पर्वाणि दृश्यंते अंगुलिपर्वसु संरक्तांगुलिदेशे च ते सर्वे चिरजीविनः ३२ य
स्य हस्ते वपदे दीर्घा अंगुली मिलिताथवा स पुमान् विरहीनित्यं ह्रस्वांगुलिदरिद्रतः ३३ अनामिकाप
र्वयदा विलंघ्यते कनीनिकाया वर्षशतं स जीवति न वर्धते तिर्यग्गमे च संपत्तिः समानभावे खलु या राम

१० १२

धनी पाणितले रक्ते नीले मद्यं पिबेन्नरः । अगम्यागमनः पीते कश्मले धनवर्जितः १२ दानान्ते कर
तले निम्ने न स्यात्पितुर्धनं धनी निम्ने च संवृत्ते निर्धनो विषमे पुमान् १३ अथ हस्तकरपृष्ठाकर
कारः ॥ कुटिला अगूढगुल्फा विरलांगुलिविषमपर्वसंपन्ना निर्मांसा कनिष्ठनखा परकर्मपरा नराः स्युरिति
॥ कुटिला च गूढगुल्फा विरलांगुलिविषमपर्वसंयुक्ताः निर्मांसा कनिष्ठनखा परकर्मपरा नरा भवंति १४
करपृष्ठं सुविस्तीर्णं पीनं स्निग्धं समुन्नतं श्लाघ्यं गूढशिरं दृष्टं कलमस्फलसन्निभं १५ विवर्णं परुषं
रूक्षं रोमसं मांसवर्जितं मलिनं च समं निम्नं न श्रेष्ठं करपृष्ठकं १६ तदुक्तं हस्तविवेककारेण ॥ हस्तपृष्ठं स
र्पफणाकारं रोमविवर्जितं श्रेष्ठं मांसलं जङ्घांगमणिबंधांकितं शुभं १७ अकर्मकठिनं पाणितलं स्वे
तदुन्नतं दातिनां कृपणानां तु भवेदसंतनिम्नगं १८ नखं वक्ष्ये यथा हृस्वमतिदीर्घं च नो शुभं रेखा
भ्रमरचक्रांका सूक्ष्मा अस्फुटिताः शुभाः १९ अथ अंगुलीविचारः ॥ दीर्घा निर्मांसपर्वाणः सूक्ष्मा दी
र्घाः सुकोमलाः सुघनाः सरलावृत्ताः स्त्रीणां अंगुलयः श्रिये २० वक्रं ति विरलाः शुष्काः स्थूलाश्च
क्रादरिद्रताः शस्त्राघातं वहिर्निम्नाः छिद्रं त्वचिपिटा स्मृताः २१ यतः भुक्तरंगे ॥ विरलंगुलीधनरहिडो
धणसंचउ अक्षोचणांगुलीहोइ नीसंसंगुलि पर्वी धणगो विसमंगुली अधणो २२ विरलांगुलिर्धन
रहितो धनसंचायको घनांगुलिर्भवति निर्मांसांगुलिपर्वैः सधनो विषमांगुलिरधनः । विवेक
विलासेपि स्निग्धाश्चांगुलिमध्यानि दृढमसंचयहेतवे नालिके च्छिद्रयुक्तानि त्यागशीलस्य तोनरः २३

४८ चर स्थिर द्वि स्वभावा: पुंस्त्री नपुंसकाभिधा: नभ: स्थलांबु चारिणः सत्वं रजस्तमः क्रमात् ४८
१०. जी. यस्याः प्रथमे नास्तु तस्याः रूपं निरूपयेत् जीवस्यागमनं वामे गमनं दक्षिणे करे ४९ मध्यपद
तिस्थउरेखा सुपितृरेखा सुलंस्तगा निर्दिष्टा स्यात्तदा ऊर्द्ध्व लोकान्तरं प्रागतो वोध्य इति वामहस्ते द
क्षिणहस्ते ऊर्ध्व लोके गमिष्यतीति निर्णेयं एवं चराचरे ज्ञेयं रेखाभिः संप्रकाश्यते भूतं भवद्भवि
ष्यद्दीपिकाभिर्गृहं यथा ५० तदुक्तं प्रकरणे यावद्गुलाहुलाहुमुहुदुरक्तजीविगंधं मरणांच रि
दाहिनी वलोरा पुरिसो महिला जयविजयं ५१ यावद्गुलावलत्वं सुखदुःखं जीवितं च मरणं च रेखाभि
रवलोक्य पुरुषस्त्री चाजयो विजयः आयुः पुत्रम धनं कुलवंशो देहसंपत्तिः पूर्वभवसंचितानां
14 पुत्राणां कथयंति रेखाः १ आयुः पुत्रं धनं कुलवंशं देहसंपत्तिः पूर्वभवसंचिताणं पुन्ना
णां कहंति रेहाओ ५२ प्रशस्तासां गुणा: सूक्ष्मा स्निग्धाश्च गंभीराः प्रलंबा मधुपिंगलाः सूक्ष्मा
कृता गतच्छेदाः करे रेखाः शुभान्वहाः ५३ स्पोगाय रक्ता गंभीराः प्रलंबा मधुपिंगला: सूक्ष्मा:
स्निग्धे भवेयुस्ताः सौभाग्याय समूलका: ५४ छिन्नाः सपल्लवा स्थूलाः विषमा स्थानकच्युता:
विवर्णाः स्फुटिता रूक्षा नीलास्तन्वश्च नोत्तमा: ५५ क्लेशं सपल्लवा रेखा छिन्ना जीवित
संशयं कदन्नं परुषा दुःख विनाशं विषमा प्रियेत् ५६ रेखाभिर्बहुभिः क्लेशः स्वल्पाभिर्द्ध
नहीनता रेखा चतुः पंच षड्भ्यो बहुरेखा दरिद्रता: ५७ प्रकरणे पि ॥ वरपड मपत्तसरिसाग
छिन्ना मंसलाय संजुना समसिद्धूरंतरे हाथ रकरवन्नपडिछिया हछे ५८ पल्लवियायछिन्ना
वटवन्नपअलहसा प्रछि नाभंम लाथ वंवरगो समतिदृरंतरेखा बन्नपवनरिकुदाहसो १ पल्लविना उछिन्नाविषमवि
वर्णा स्थिनिदिनारेखा: २ हारिद्र स्फुटिताइवनीतारक्ता नातिनमवं: पल्लविना दुःक्लेशाय छिन्नादुर्बधयामहाड: स्वनामि
ला विषमनीतधनंनाससि विषमाद्रु । ६ रिद्रा दुर्बना दधनं स्फुटित विवर्णा दुःखं जनदुदयः नीताहरूक्षा दुःखसोमस्य

पत्नीविना नारास्यादङ्गुष्ठस्याग्रे दक्षिका पंचलिंगवे: तीतीयपर्वणा स्त्रीहि शतं वर्षाणि जीवितं ३५ च
तुर्भिर्निवाती रामेरशीतिः सप्तति द्वियेसमत्वे षष्टिवर्षाणि हीने हीनत्वमाप्नुयात् ३६ पंचाशदेकय
वतश्चत्वारिंशत् यवद्वये पर्वेस्त्रिभिन्यूनतायां त्रिंशद्द्वेदेश्च विंशतिः ३७ पंचभिर्दश वर्षाणि लीत्येवं
निस्सीयमाप्नुयि ललाटे शतवर्षाणि रेखा पंच कतो वदेत् ३८ इति अंगुली विमर्शनं ॥ मणिबंधेय
स्य श्रेष्ठ स्तिस्त्रश्चेन्नृपति र्भवेत् यदि ताः पाणिपृष्ठेपि नतो धिकतरं फलं ३९ द्वाभ्यां च यवमा
लाभ्यां राजमंत्री धनी बुधः एकया यवपंक्त्या तु श्रेष्ठो बहुधनो र्चितः ४० प्रकरणेपि धराकरण
अप्रणाजतो मणिबंधे जस्यति स्वरेखाञ्जो अहरणविविह भोगी पश्चामर्दं च सोलहइ ४१ धनक
नकसमृद्धो मणिबंधे यस्यति स्रोरेखाः आभरणविविध भोगी इष्टाकृतं च सलभते १ इति मणि
बंधः अथ रेखा रत्नाकराओत्र रेखा करमाङ्गुनतेजसोः एतारेखायांति तिरस्तर्जनी अंगुष्ठकां
तरं ४२ रेखा तिस्रो व्यमूर्ध्वजास्य पूर्णा दोषवर्जिताः गोत्रे धने जीविते च तेजो वृद्धि र्नसंशयः
४३ हस्ते रेखात्रयं येन तद्विश्व जमुदाहृतं पितृरेखोर्ध्वलोकस्या न्मातृरेखा च नानवी ४४ पा
तालमायुरेखास्यादेता दक्षिण हस्तगाः धातुर्मूलं न याजीवो वानेचेनाधि पर्ययात् ४५ अयुता
विष्णुः शिवब्रह्मासंक्रमतस्तासि नायकाः चतुर्दिक्षु तलस्यांशश्रकाख्या प्रपिवादिगां ४६
पितृरेखा वाल्पवस्या नारुद्रं मातृरेखिका बाहिकमायुरेखा यां वायुः पित्तं कफस्तथा ४७

ह. जी. नाभिकामूले तस्मालिखाविधायके तस्मिन्निम्ने भवेद्रेखा मध्यमा ७४ गुष्टादौ शत्रुहा ते देवतस्या
लयं भवेत् लक्षणं तस्य वक्ष्यामि मनुष्ये निहवो भवेत् ७५ तस्य मध्ये मनौ रेखा विद्यते जीवनेश्वरः हस्ताग्रे
कोशाश्चांच त्रिभिः स्याद् भ्रमतिर्जले ७६ रेखाभिस्तिसृभिर्नारी जले मनुष्यनाम्यथा चतुर्थ्यां रेखया
गुरुणा मध्ये मतिर्भवेत् ७७ अंगुष्ठोर्द्धे यवः पूर्णः सदा वंशयशस्करः मध्यवेधे भवेदद्धं वंचाराद्ध
र्जलः परं ७८ कनिष्ठादौ दृश्यते रेखा लक्ष्मीसौभाग्यदायिनी तस्याग्रे मंरवलायस्य रूपवान् धनसंयु
तः ७९ यवैरंगुष्ठमध्यस्थैर्विद्याख्यातिविभूतयः शुक्लपक्षे भवेज्जन्म वामांगुष्ठे तु रात्रिकं यवे
र्दक्षिणांगुष्ठे दिवाजातं विनिर्दिशेत् उभयांगुष्ठगे तस्मिन् कृष्णपक्षे दिवा भवं ८१ आयुरेखात
लेवका यारेखां कुशवद्भवेत् तदा हस्तिभयं विद्याद्वृश्चिकं वलाद्भयं ८२ पुंतेजीवितरेखायां स्तिर्य
ग्रेखा यदा भवेत् तदाश्वात्पतितो ज्ञेयः सर्पाद्वा चेतराद्भयं ८३ आयुरेखातले रक्तात् दारक्त
विकारतः गंडवृरणादिघातो वा तत्तद्दर्शो गमे भवेत् ८४ आयुरेखा मध्यभागे यदा रेखे व्यवस्थिते रो
कादीर्घातल श्रेकातदोर्द्धे निपतेद्गृहात् ८५ आयुरेखातरेशुक्लाविंदवः संतिया यदा प्रस्तिर्मि
र्तुभीरक्तेः श्यामैर्वैदिभयं भवेत् ८६ पितृरेखां गुष्ठरेखांतरे या कर्द्ध रेखिका । तत्संख्या दारगे
गः स्याद् दृष्टे लेशगं तद्भवः ८७ अंगुष्ठमूलादारभ्य मणिरेखावधिकं दंगाः यावंत्यो रेखिकास्तावं
त्यपत्यानि विचारयेत् ८८ पुत्राश्च दीर्घरेखाभिर्लघुभिर्दारिका मताः जीवनं मरणं तेषाम
भेदाद्भेदतः स्मृतं ८९ वंधुसंख्यां वदंत्येके निर्णयं तद्गुरोर्गिरा आयुरेखापल्लवास्युर्हीनयेंगु १५ राम

15

विद्याकुलधनहसरेखा इत्येता ऊर्द्ध्वरेखा: पञ्चापि रेखा करजे नस्य जन्माति पूर्वकृत ॥

विमलविवर्जितयन्निदियारेखा हालिङ्गकुडिप्रविषमीलारुरक्षायगर्भदतरलया ५९ पल्लविरखुकिले
सोच्छिन्ना सुधयपाबरावमहादु: खं तावि रना विवंधरं धरां नीयधरां नछिविसमाजु ६० हालि
दासुयचोरधरां कुडियविवना सुवंधधरां गुदयं नीलासुयरूरकासुयंसोगोपसमाहिवकुभोगोद्यो
मुखा रेखादु मास्तिस्य: लहिता ऊर्द्ध्वरेखया रेखाचतुष्टयमिदं प्रकीर्णकमत: परं ६२ अकरेणे
तु विज्ञो कुलरेखधरा उहर्षये ऊजियं आउ४ ऊर्द्ध्वरेखाउ म पंच विरेखाउ करे नराणां संज्ञे पंतिकुष्ठक
यं ६३ अरे खंवकुरे खंवायेषोधारितलंम्बरणां नेष्यु रत्याभुजोनि: स्वादु: खिता नात्र संशय: ६४
इतिसामान्यतो रेखाफलं यावत्यो अंगुलयोर्लग्ना मूला जीवितरेखया तावन्त: शरदो ज्ञेया: पंचविंशतयो
बुधै: ६५ कालहानितयापेक्षं ज्ञेया विंशतयोपि च आयुरेखास्वरूपाच्च जन्मनस्तु विचार्यते ६६
अत्र च वचनज्ञानात्पायज्ञ अहस्ताचिह्नस्मेव लिखाते ॥ हस्तचिह्नं प्रवक्ष्यामि गुरूक्तं ऊर्द्ध्वयान्वितं लक्षणे
ज्ञायते सद्यो जीवितं च शुभाशुभं ६७ आयुरेखा तर्जन्यां तत: स्याद्घातमायुष: वेध्या रेखा भवेद्य
स्य लक्ष्यते तस्य लक्षणं ६८ वामेनानेत्र वेधेन जनेन्मृत्यु समादिशेत् रेखा सरल वेधेन शस्त्रेण
मृत्युं समादिशेत् ६९ दक्षिणे दक्षिणे वेधे वहिस्तम्भ भयावहति: वामदक्षिणपार्श्वे स्यादेधां मृत्यु मेस
रुज: ७० धनरेखा भवेद्दीर्घा नरस्य भाग्यमहाद्भुतं भिन्नारेखा भवेद्भिन्नं ऊर्ध्वं भवसमाकुलं ७१
नतिष्ठति चिरं कालं त्रिशूलस्या मरेखया मध्यत्रिशूलेदुर्ज्ञ्जं छत्र छत्रादि संभवं ७२ मध्यां
गुलीमूलगता धर्मरेखा निवेदिता वज्ररेखा भवेद्यस्य स ऋद्धधार्मिको हि स: ७३ वज्रं प्र

विंशति त्रिंशच्चत्वारिंशत्पंचाशत् षष्टि सप्तति रशीतिः कनिष्टिकाद्याः पूर्वदेशिनी यावत् जानीहि
मणिबंधादुपयाता संयाता मध्यमांगुल्यायां रेखा साकरोति धनं सत्त्वं देश ख्यातं गरगाचार्यं ५
६ जी. संचालं पल्लासं सहिस नरि ग्रसीई न ऊई करांगुलियाजापिरासि एणीआवजाणि ६ करआंबा चक्रका घोभाग
१६ नष्टोपूकल्पयेत् यथा तं तक्रूरेखा पामाद्योलंघननः शतं ७ माध्यं रावंचन तुनिमूलं ज्ञेयाविंशतयो
पिच कानहानि तथापेक्षमित्युक्तं स्तुतः पुरा ८ इत्यायूरेखाविमर्शनं प्रस्ताच्चलाद्भ्रमरेखा रक्तखंडा
धनप्रदा नस्यांते चेत्पल्लवा जीवरेखा प्रयत्यकः ९ अंगुष्टसंमुखपितेताबद्धारं धनाजीनं तस्या छेदेस
अदंडश्चौराद्धानिसुवेधतः १० प्रकरणे ऊर्द्ध्वरेखा भेदराव धनरेखायत्नः मणिबंधा उपपद्यसंयत्नाम
ध्यमंगुली इजारेहासाकुरणाइ धरगसामि इंदेसरकायेव आयरियं ११ माध्य दीक्षा रेखावलबद्धे गरगा
16 चार्य्यनित्यर्थः इति धनरेखा गोत्ररेखा तु यस्य स्यादखंडाबंधवर्जिता गोत्रे समुख्यतां याति सर्वेषाम
ग्रजः पुमान् ११ यावंतः पल्लवाश्चास्यां माया संयुखगामिनः तावंतः पितृद्रव्यस्य भवेयुर्भागहारि
णः १२ यावंतः पल्लवा राज्ञो मित्ररेखास्ते प्रियंवदाः भ्रातरः स्वजनाः कार्ये पुंसः साहाय्यकारिणः १२
प्रकरणोपन: मणिबंधा उपयदा वरासि एणीनावग्गपियगया रेहा बहुवंसुसमद्धनं कुलवंसंनि
द्दितस्य १४ दीहाइजाणदीहं कुलवंशं समउहियं दुहियाए विन्नाएं जाण्णा छिन्नं जाणसुमिन्ने चमि
न्नाये १५ कुलरेखा मणिबंधादूर्ध्वरेखा यात्यंगुष्टादिसंमुखी ग्रसौ पंचविधा राजा अप्यरणी
राज्यसौख्यदा १६ नृपो नृपतिमंत्रीना प्राप्राचेत्तजीवी मसौ ज्येष्ठा प्राप्तो तथाचार्य्यः ख्याति मा
नू सैन्यनायकः १७ सार्थवाहोधनी नेतोर्द्ध्वरेखा चेद्भि वाश्रिता कनिष्ठायामूर्द्ध्वरेखा प्रतिष्ठा वा १६
५ मणिबंधाउपयाता प्रदेशिन्य बहुवंसुसमुध्दी कुलवंशंनिर्दिशेत्तस्य । दीर्घाया रात:
जानीहि दीर्घ कुलवंशं सदुहितं छिन्नायाया: छिन्नायां जानीहि छिन्नं भिन्नं च भिन्नायां: ५

लिसंमुखाः ९० ॥ प्रगुष्ठसंमुखाः सर्वे दुःखसंपत्तिकारिणः मातृरेखावल्लवैर्लग्नं मातुलवर्गीजः ९१
॥ आयुरेखा संमुखे स्थैर्ये नेत्र मातृपक्षजः कनिष्ठानामिकामध्ये स्नेहः स्याद्बन्धुजने दृढं ९२ सान्तरे त्वेनयोः
विच्छेदः स्यादन्तरं तरश्छिद्रं गुली निर्दिष्टि रिक्तासौ दुर्भिक्षं न बान्तरः ९३ तर्ज्जनीमध्यास्त्रिवेणी पन्नर्यदारेखाद्वयं
भवेत् ॥ आद्यादेयौ पितुर्मातुः प्रथमं मातुरन्यथा ९४ पितृरेखा मातृरेखा निलनेत्र हृद्यं चकः कलत्रमित्र
संबन्धो वामेन तसंगमे करे ९५ कनिष्ठा यदि दीर्घा स्याद्दूरे रेखा समाश्रिता व्यवसायान्तदोसौ नो यशस्तस्य
महोज्वलं ९६ ॥ आयूरेखां तरा छेदे जलाद्धा ज्वलनाद्भयं स्त्रीप्रसंगादपयशस्तपात्स्मृतिसंभवः ९७
॥ प्रतेयदायूरेखायाः रेखां गुष्ठधनोत्सुखी तदा पूर्वं सुखी पश्चाद्दुःखी वा निर्द्धनः पुमान् ९८ यन्तुकि
कास्याद्गुष्ठ पितृरेखान्तरे यदि तदा व्याघ्रकदंशः स्याद्दृष्टायां दंष्ट्रिणो भयं ९९ मित्रपीडा मातृरे
खायूरेखा मूलसंगमे यौवने सुखभोक्ता स्यादंगुष्ठावयवे यवे १०० इति हस्तचिह्नतत्वं कनिष्ठां
गुलिदेशाद्रेखा गच्छति तर्ज्जनी ॥ अविच्छिन्नानि वर्षाणि शतमायुर्विनिर्दिशेत् १ कनिष्ठांगुलिदेशा
द्रेखा गच्छति मध्यमां ॥ अविच्छिन्नानि वर्षाणि ॥ अशीतमायुर्विनिर्दिशेत् २ कनिष्ठांगुलिदेशाद्रे
खा गच्छति नामिकां ॥ अविच्छिन्नानि वर्षाणि षष्टिमायुर्विनिर्दिशेत् ३ कनिष्ठांगुलिमूलाद्रे
खा तत्रैव गच्छति त्रिंशद्वा विंश वर्षाणि तस्यायुः परिकीर्तितं ४ प्रकरणोत्रयं विशेषः कालेंगुली
इ रेखाय रासि सिरांल घिऊ राज्जा स्तज ॥ अग्र कूअं ॥ अप्कुडि ॥ आवरिसा एास ॥ अंच सो जीवे ५ वीसंती
कनिष्ठांगुल्याद्रेखा प्रदेशिनी ... मध्यमा ... शतं संजीवेत् ६

६ · जी · दारे रेखाऽङ्कुशास्तस्य स्वपरस्त्रीभोगपरं भवेत् : परिणयनादि संस्कारप्राप्तस्त्रीविषयं ॥ तारामूलान्नरोर्ध्वाव
७ द्रेखा यत्संख्यया स्फुटाः तावतीर्महिलास्तस्य राजयोगे विनिर्दिशेत् ३१ यदुक्तं शैवसामुद्रिके मध्यमाग्राये
सुवर्णीवं स्यांतरे रेखा मणिजीवितरेखयोः तावंत्यो महिलास्तस्य स्त्रियास्तावंतिनाः प्रियाः ३२ स्त्रिया
दक्षिणपाणिस्थापतिरेखा प्रकीर्तिता : आयुरेखाग्रतद्देवयोगः स्याद्विधवाकरः ३३ तद्दक्षिणकरे
तारामूलाद्दामणिबंधनं रेखा यावंत्य ऊर्ध्वतास्त्रियास्तावंत ईश्वराः ३४ यदुक्तं पुष्ठे यदेवदेहस्याल
क्षणं वा व्यलक्षणं इतरद्वा यत्तेन वलवत्फलदं भवेत् ३५ तथा च योगिभ्रमते यस्य स्त्रीसंगमो नहि
17 दारे रेखा मणिबंधं वनेत्वस्यात्प्रभृतवद्कृत् ३६ लक्ष्मीराज्यं वाहनादिनराणां वा मकरादिह् शानमैश्वर्यवंश
दि वीक्ष्यं दक्षिणपाणिनः ३७ योगिन्या नभुखं यत्नुस्तस्या दक्षिणपाणिनः शानं यात्रातपः शौचं गुरुसे
व्यं निरीक्ष्यते ३८ दृतिस्त्रीरेखाविनिर्दिने मतेः स्वभावरेखांतरे रेखाभिः करस्थेन्दएणं प्रपन्नसंख्या निर्दिशपा
संपदयमतां प्रयात् ३९ यदुक्तं दत्तविवेककारेण यावंत्यः करभेरेखा ऊर्ध्वनावदपल्लदाः तासमेके तद
धास्त्रीविषमांके नरं वदेत् ४० योगिनां तनयस्थाने शिष्यप्राप्तिं विचार्यते यत्तुःस्यादेऽघयोगिन्याः ध
र्मयोगध्रवाश्रयः ४१ अन्यत्रापि भोजकृतसामुद्रिके लक्षणं ये समाख्यातं [illegible] स्ते रेणवरा जनने पुलसं
ऊढिमेव करस्तंवर्णीयतं ऋग्नः इत्यादिके पुनर्हकरभे रेखा कनिष्ठाधः कलत्रकृत् अंगुष्ठमूले रेखा
भ्रात भांडानि शंसति ४२ मणेरंगुष्ठमूलांतं यारेखास्तलसंभूरखा स्पष्टा साहि भागिन्यः सुवर्णीनरः स्व ७

पुरुषको सुस्फुटिता पल्लवरहिता तथा । अविच्छिन्ना राकौ पूर्वरेखा स हरेत जनयापं भाग्योना
विप्राणां वेदकरी दुमकरी क्षत्रियाणां सारेखा वैश्यानां प्रपंचकरी सुखकरी शूद्राणां

समुद्रःपथा: २२ प्रकरणेत्वाह अपरं च ऊर्ध्वकुटिया पल्लवरहिता न तदा अविच्छिन्ना राज्यादि दूरे हरेत
स्त्रजनयो सती मताप्या २९ तत्रापि जाति विशेषात्फलविशेषः विप्राणां वेदकरी हृज्जकरी स्वक्षत्रिया
णां सारेरु वैश्यानां प्रपंचकरी सुखकरी शूद्रगाणां २० तत्र ऊर्ध्वरेखा द्वयं प्रोक्तं जामहि बंधा
गुष्ठे कनिष्ठा जावजा ग आरे हास्ता कुरणे जस समिद्धं वहुवित्तसंयुतं २२ प्रकरस्यमते मणिरेखा द्वयमेव
मणिबंधो त्वारेरु अंगुष्ठमूलरासख्तीरा अन्यगया लाकुरण इस त्यजुतं विस्मरणाविस्तर करोत्परिहा २
रातत्र्यते विजारेखा द्वयमेव षोडशसामुद्रके प्युक्तं मणिबंधं पारेखाचेत्तरगामिनी पश्चाद्दाति
सापुंसां श्रीदायकानसंशयः २४ ऊर्ध्वरेखा चतस्रः अंगुलीपुमवंति चेत् नानाभोगसुखं सेवना
समुद्रवनाद्यथा २५ ऊर्ध्वरेखाविमर्शेण अथ प्रकीर्णरेखा स्त्रीरेखा वामहस्तेस्यात् पूरेखास्व
भावतः दक्षिणे: जलतुरंगे स्तस्पाः सोख्यं दुःखं तु वामगे: २६ विवेकविलासेपुनः आयुर्लेखा कनिष्ठां
तलेरेखा सुभर्गे हस्तोप्रदाः समाप्तिः शुभशीलस्या विच्छिन्नाभिः कुशीलताः २७ प्रकरणाकारसु
कलंगुली मध्ये हृदेहा प्राज्ञस्य जतियाकृति ततिय मित्ता परे वा परिस्तस्य ततियानहिता २८
दीर्घादिंचकोमारी कुदिं हिंचरा अर्थं विद्या विज्ञा सक्राहि चलोहरगंकुरियाँहि विदूषुयंजारण २६ दुह
यंदुर्भजवजित्पर्धः अथ मत्तीरेखा दीर्घारेखा वत्तव नीपरस्याचे मत्तर वाचवेदार रेखासाते
दाति श्रीदुयंचदेत् ३० अत्र हस्तचिह्नं यंभकारेणापितरेखांगुष्ठरेखांतरे याक्रुद्धिरेयि काश्यादिना

मणिबंधोत्थारेखा अंगुष्ठप्रदेशिनी मध्यगता साकरोति शास्त्रयुक्तं
विस्मरणाविचक्षणं प्रयुक्तं ४१

दीर्घा मिस्यकोमारं स्फुटानि चरणाजं वं विना
दीया: सूक्ष्मा भिन्नसो भाग्य स्फुरिता मिन्ना दुर्भ

मणिबंध ... तला कनि ... या सयाग ... रेखा साक ... ले प्रथः स ... दि बहुवित ... कं ४

... गुलिप्रव ... रेखा प्रस्य ... ल्यौ भवं ... ४

सा० श्री० चमर २० पंचानन: २१ पादप: २२ चक्रं २४ शंख २५ गजौ २६ सपुट २७ कलसौ २८ प्रसाद २९ मत्स्या ३० यवौ ३१
१८ यूप ३२ स्तूप ३३ कमंडलू ३४ स्ववनि म्नत ३५ सञ्चामरो ३६ दर्पिका: ३७ उ... ता ३८ पताका ३९ कमलाभिषे
क: ३० कुहानकेके की ३२ च नपुष्पमाजौ इतिबहूपदी रानन्कलेहस्तविं कार: प्रा ३ ॥ मत्स्येनलोपुत्रे
मत्स्येसहस्रध नवान्नर: मकरेदशसाहस्री शंखेलक्षपतिर्भवेत् ५७ प्रातपत्रंकरेयस्यदंडेनसहितंपुन:
ध्वजोवा चामरयुगं चक्रवर्तीसजायते ५८ ध्वजोहस्ततलेयस्यसबद्धत्वेसुखीभवेत् करभो मांसल: श्रेष्ठ
गुलिपर्वतमांसले ५९ करमान्निर्गतारेखाधनरेखायदागता प्रंकुशाकारभद्यस्यसप्रमान्गत
18 वान् प: ६० गजरेखाधरो राजाश्वर: सिंहाकृतौ करे वृषभे गोकुलपति: कर्ण को बहुरूपवान् ६१ लक्ष्मी
प्रतापवान्श्वर श्वेद्रेप्रकृतिकोमल: सिंहासने पटृधारी भोरे मातुलात: सुखी ६२ प्रंकुशेतिप्रतिष्ठावान्
प्रासादे स्वसुखी धनी मत्स्ये तु पश्चिमवय: सुखी सांयात्रिक: प्रमान् ६३ नंदावर्तेन्नपपदं सौभाग्यं कलश
कृतौ पूर्णकुंभधर: पारोनर: पूर्णमनोरथ: ६४ रथाकारे रथी लोके सोद्यम: परिवारवान् खड्गादिशस्त्रा
कारे स्यात् कोशकारी सुसाहस: ६५ धनुर्जीवल्लभो लोके मंत्री चामरवान् करे पुष्पमालाकितो लोके पराक्रमी
धनवान्नर: ६६ मकुटे राज्यमान्य: स्यात् कमले बहुभोगवान् कुष्ठोतिलके ... सर्वेषां धनी महाधनी
६७ छत्रेहठीप्रतिष्ठावान् स्वस्तिकेवार्द्धके सुखी स्थलपद्मेस्थिरचतुर: क्षमावान्महिलाकृतौ ६८ पद्मे
लो धनवान्धीरस्तेजस्वी मणिरेखया सरोवरेनिवाजीग: कुलजस्त्रीप्रज्ञाकृतौ ६९ कुंते कोशी लिखिता १८ राम:

...स्वाधिरेखायस्तथा...

तावंतिनाः पुत्राः स्युस्तावन्तः पुत्रा भवंति ७

लरेखिता: ४३ नासुखा ॥ अस्फुटा रेखास्तावंतो निचनेगता: ॥ या स्फुटास्ते च जीवंत इति सामुद्रिकं वचः ४४
अथ मतांतरं ॥ आदिदेवं प्रणम्यादौ सर्वज्ञं सर्वदर्शिनं सामुद्रिकं प्रवक्ष्यामि शुभं पुरुषस्त्रियोरित्यादिकं
जैनसामुद्रिके तथा विवेकविलासे प्रोक्तं यथा ॥ आयुर्लेखया लक्ष्यन्ते निर्लेखया मितिं विध्यतः स्पृष्टा मितिं तेरे
॥ स्पृष्टनरा मितिं जीवेयु: पुनः ४५ पुरुषस्पृष्टा मितिं दीर्घा मितिं तजास्यागुप्तस्फुटि: पर्वे रंगुष्ठमूलोत्थैस्तत्संख्या
स्तनकेनराणां ४६ ॥ अथ मतरेखा: सर्वासु मेषु स्यां गुष्ठनतांतरे हस्तचिरूप्येतदेव संमतं विदुर्बुधाः मतं ४७
प्रकरणोक्तं ॥ अंगुष्ठस्य च दक्षिणमूले जतिय मिता उर्ध्वरेखा यो नेहं भाउयारवलुं न माहिं हुंति मदरणीयौ ४८
इत्युक्तं पुनस्तन्नेदमुक्तं ॥ अंगुष्ठस्य महिंठुरेहा ॥ जस्स जतियाहुंति नंतिय मिता पुत्रा सहाहियदारिया
हुंति ४९ जतिय मिता विलाते दारिकाजयाजीरा ॥ स्वकंडा ॥ अच्छिनाजीवंति यत तिपाता ५० अत्र मतरेखा
॥ विख्यातिविभूतिश्चाय पवे संगुष्ठमध्यगे शुक्लपक्षे जन्मन: श्रीमांगुष्ठगते च ब्रवीत: ५१ कृष्ण
पक्षे दिवा जन्म दक्षिणांगुष्ठगे यवे विद्याविद्धविवेकेन पक्षस्य ध्यत्यय: क्वचित् ५२ जैनसामुद्रिके चैवं
शुक्लपक्षे तथा जन्म दक्षिणांगुष्ठगे यवे: कृष्णपक्षेन राणां जन्म वामांगुष्ठगते यवे: ५३ प्रकरणोक्तं दा
हिणहत्थंगुठ्ठयमज्झे यवे न दियस जन्म से वामंगुठ्ठ जवेणं सुहाजारिणि जनि सि जायं ५४ अंगुष्ठोद
रमध्यस्थे यवे भोगी सदा सुखी बहूनामर्थवैकस्य यवस्य फलं तु मतता ५५ अथ पाणितलस्थ
रेखाविचार: छत्रं नामरसं २ अंकुशं ३ ध्वज ४ दंभोलि ५ कूर्म ६ कुशा ७ वापी ८ स्वस्तिक ९ तोरणानि १०

१९
ए. सं.

मत्स्ये स्यान्महान्नृपः दर्व्वी शोभान संपूर्णो भिषेके चाभिषेकवान् २४ शस्त्राकारे महावीर पोते सांयात्रिकः
श्रीमान् पुस्तके शास्त्ररसिको धर्मी देवकुलो भवेत् २५ स्वस्तिके जनसौभाग्यं वापिकायां स्यात् बलाकनीप्री
तसे वांछिता लक्ष्मी गीवायो दामके ननु २६ पुत्रविशेषः शैवसामुद्रिके अष्टादशाध्यायात्मके॥ अगा
ध्यशंकरं देवं चंद्रोज्वलयशोन्वितं सर्वज्ञः सर्वस्रष्टारं सर्वस्य जगतः पतिं इत्यादिके यथा तुलाग्र
मध्यावर्जैकरम ध्येतु दृश्यंते वापिकां सिध्यते तस्य पुरुषस्य न संशयः २७ यस्य मीनसमा
रेखा कर्मसिद्धिः प्रजायते धनाढ्यः स तु विज्ञेयो बहुपुत्रः प्रियाज्ञनः २८ यष्टिवापादिवा शंखः
कोष्टागारं छद्दः पतेः पुरुषस्य करे यस्य ईश्वरः स च कथ्यते २९ चक्राकारो ध्वजाकारः खड्
गाकारश्च दृश्यते सर्वविद्याप्रधानोयं वुद्धिमान् भवदुर्जितः ३० मूलं पादो यस्य पुंसः स तु धर्म
रतो भवेत् यज्ञधर्मादानरक्तो देवगुर्वोस्तु पूजकः ३१ अंकुशं कुंडलं छत्रं यस्य पाणितले भ
वेत् तस्य राज्यं विनिर्द्दिष्टं सामुद्रवचनं यथा ३२ प्रकरणे कोसु॥ स्वाहा॥ वरपद्मशंखसंछिप
मद्गसरणाकुसुम मछजकुंभं वसहगयपुत्तवाचामरदामहयवजाभपरं च ३३ तोरणाविमा
लकेडोजस्सेराहुंतिकरतले पयडातस्स पुण्णारज्जलाहो होई ग्गुचिरेणकालेन ३४ मच्छेणञ्जु
पाणं कुंभेनह पावेई य सोहग्गं दामेणाय गोगंध्धं वसहेसेणावई होई ३५ होई [illegible] नध्धनं
ग्गाणग मसुहं चमसछि यसरकं कुम्मेणपावई विईं लिखिउं दुछिपासोका: ३६ रजासिस्तेयपद राम
वरयधपशंखस्वस्ति कमद्गसकूर्ममत्स्यकुंभं वराहगदा छत्र चामर दामरथवज्रभपरंच ३३ तोरणा विमालिकाश्च यथैतेभवंति करतले चयद
तस्य पुनाराज्यलाभो भवत्यचिरेणकालेन ३४ [illegible] दामान्वजो वंधं वराहे सेनापतिर्भवति ३५
मवति पुनर्धनधान्यं पानादिसुखं च स्वस्तिके चसुखं कूर्मेणाप्नोति प्रीतिं श्रीवत्से वामदृग्भोगः ३६ राज्ञो मित्र [illegible] वरं जाप्रोति भद्रासनं

गुरु...गुरुत्वादि... ...
वतः सधनभोगी पूज्यो धर्मीस्वोऽपु
हि नां ना. पि २

र्ध्वेविद्यावान्स्याद्धूशकलौ विमाने दुर्गगेहादिनिर्मानाकीर्तिमान्जनः ७० एवं रेखाबलाद्भूयः स्वमानानि
र्णयो गिनी ननदेरखाकृति स्थानं ज्ञेयं ग्रंथान्तरादिह ७१ इतिहस्तविवेकसूत्रे मायानुदशागिष्वंशे
राजा योगी म्वरोपवादशमिस्त्रिभिः सर्वावस्थासु बहुदुःखितः ७२ यदुक्तं प्रकरणे ग्रंथेऽगुलियंत्रु
द्वीपादि हवंति भ्रमरखउदाहिरणा वनासो धन भोगी पूज्यो धर्म्मनयी बुद्धिमंतोऽपि ७३ वस्त्रोवानीरसां
शांति मेठदेव कुलानि वा प्रशास्वंतं विजानीयाद्धनवंतं महाधिपं ७४ वेअरेखाविवेकविलासे पुनः॥
सकरो नकरः शंखपद्मः पाणौ स्वयं गुरवः फलदः सर्वदैवांत्यकाले पुनर्संगुरवः ७५ यातं सह
संलक्षयाकोदिंदस्तुर्य याक्रमं मीनादयः करे स्पष्टा छिन्नाछिन्नादयो त्परः ७६ सिंहासनादि
केशाग्रांनेदावर्तैर्तोरणैः पाणिरेखास्थिते मर्त्याः सार्वभौमानसंशयः ७७ श्रीवत्सेनसुखी
चक्रेरोगीर्घः पविना धनी भवेदेवकुलाकाररेखाभिर्धार्मिकः पुमान् ७८ याप्ययानरथा
श्वेभवप्ररेखांकिताः कराः येषां ते परसेव्यानां हठग्रहणतत्पराः ७९ राकनव्यायुधं यासौ
षट्त्रिंशल्लभ्यतो यदि तदापरे रयोऽपः स्याद्धीशोभूमिपतिर्जीवी ८० नद्यो नंदिनी येनोऽपि
स्वपूर्णकरांतरे स्वरूप्य स्वशरीरतानां पात्रं सांयात्रिकः पुमान् ८१ त्रिकोणरेखयासीर
मुसलोदूखलादिना वरनाहस्तजातेन पुरुषः स्यात्कृषीवलः ८२ गोमेनः स्पुमेराः सोधे
र्धिमसिः पाणिसंस्थितैः कमंडलध्वजो कुंभस्वानाकोश्री प्रदौनरसां ८३ वाप्यां सर्वजनादेयः

करांगुलीमूलाद्धादिरेखा पस्यांति प्रस्ताद्दशः प्रकृष्टः प्रभोगो राज्यादिनापि मानवीयः २७ यावंत्योद्रसिया करमूले रेखा नावर्जन पूर्वः प्रथवा मेनाः प्रच्छासे वाबालि जयधन पूर्णाः २८

२० पात्ररेखिका ज्ञामांज्य रेखा कपि मानि वेंधासुख कारिणी २२ यंगु हेष्ठ पवेभी येविया चांगुष्टमू

ह.सं. लजे: ऊर्द्ध कारा प्रुनः प्रनः पाद्मि मूले रेखा मंहाश्रिये २२ प्रकरणोन्न करांगुष्ठ लिंमूलोपरि रेहा

१ ओ जस्स नित्थि तुना दिसो होई पुन्नभोगो राया इएणपि माणि ज्जो २७ जिनाङ्डादाहिण कर मूले रेहा

१ ओ नावजरण पुज्जो १ प्रहवामे नोपच्छसे वावालि ज्जधण पुरडो २८ पूर्वरेखा शिवाधस्या धर्मरे

खासम्भा नो जीवितो लरवी कपयेद्दरे पीडामा माधः स्यात् दीर्घतरा १७ विवेकविलासे यनामि

का प्यपर्वना प्राप्तिरेखा प्रत्नकृत् ऊर्द्ध प्रनरलते नस्याधर्मरेखेय मुच्यते १८ रेखा भ्यामध्यमाया

भ्यामाभ्यां प्रोक्ता विपर्ययः तर्जनीमध्यवंध्यांतारेखा स्यात्सुखसंमुदा १७ हस्त चिह्ने तु मध्यांगु

लीमूलगना धर्मरेखा निवेदिता इति प्रकरणे पुनः जेहा पतना मियाऊंमभ्यक्षानिगायाउवयोरेहा

नमूले जाउप्पगे नो डोदुहधम्मा रेहाहो २२ नामुवरि निरिष्टि ज्जा सुपुरा मगान्तरो भवे रेहा १ पपु

पल्लवदीहा राईहिंरो [illegible] याराव [illegible] हिरा १९ रत्तारेखा सोहवड्ढा वयरणारी कण्णिहियाहिहुमागया

जस्स उ भ्याप णा लिया राव पहहिहायतो सूरी २० गत्यो मिलितयोर्ज्ञातेन दुम्र पित्रोश्च रेखयोः गृहे

वंध्यौ विनिर्दिष्टौ मृहभंगोन्यथा पुनः २१ परमार रेखा ॥ मध्य रेखा विजानीयात्समुद्राकर भोगु

रवी मिश्र रेखापि सा प्रोक्ता स्फुटिता किंचिदाननेः २२ शिवाध्यस्त रेखा तन्तिर्यक् सारत्न ध्येपि

द्वितीया या यपितं कुरुते जनं २२ मध्य रेखा यपितनु रेखे पतः प्रकरणे कुलरेहाराउवरि

पावं त्यअग्रनामि कापा मध्य अगमयो रेखा [illegible] जायतो स्व[illegible] रेखा १२ नामुपरि तः छिन्ना उड्डएप

मार्गत्वे भवे रेखा प्रस्फुट पल्लवदीर्घिरा तनासिस्से विनारक्षा १९ सौभाग्यदा च नारी कनिष्ठिका धस्य भाग तायस्य उड्डुषा नामिका

[illegible]

कुलरेखा प
वरिकलेप
डिमापारे
वरंदेशेत
मरंसेगत
वानः ग्रहे
मरेशंच

राम

२०

नयेश्वरो भवति २८ प्राप्नोति पश्चात् सुखं पश्चिम सुखं मं स्थितेनु ... ग्प्राप्नेन ... भवति निरंतरं दुःखं २८ संपूर्णां ...
य मे मज्ञानने जवे कुंभे प्राप्नोति विपुलं लक्ष्मीः प्रभूणोत्थ चिरेण कालेन २० ॥

रं पावई महासरां करे जस्स पावाइ ॥ आगं न सुरकं गय चामर छन बुज्जेहि २७ भवरेण घघणा सहस्सं पडमेहा
पुण लरक धरा वई होई संखे दह को डिवई चक्केण तिहिसरो होई ॥ २८ पावइ पच्छा सुरकं पच्छिमसुकुसंडि
रो बुधजेण संखे ॥ आपि नराणराणो पुणा हेई निरंतरं कुरकं २९ संपुन्न संरवमच्छे पडमे महासरे जवे कुं
भे पावपवइ विडला सिद्धी पुरिसो ॥ अचिरेण कालेण ॥ अथ केश्च न पाणि न्ने भिन्ने विंदु ... केः ल
क्षणैः फलहीन त्वं धनहानिं विनिर्दिशेत् २० ॥ एकमप्युन्न मंस्पष्टं लक्षणं वे धवर्जितं सर्वांछि
नोऽपि यं दृनो संततिं वहु मंगले इति लक्षणा द्वात्रिंशका ॥ अंगुष्ठमध्ये केदारे सुखं सम्पत्तियोऽथ
वा केदारसंग लाइ रेखा स्तावइ धनकारणं पदुकंप्रकरणे ॥ अंगुष्ठस्स य मज्झे के पारं ज्जइ हवि
ज्जा पुरिसस्सा सो होइ सुरकभागी पावइ पुण खत्ति ओरज्जं ४ केयारसंगया ओ रेहाडो जनियाउ दीसंति   नाकवदं
नि ताई वं धण्णाइ पावई अच्चरकं पुरिसो ५ जियरेहाडो कुलरे हमागपाजस्स होई ॥ अरकंडारे हाथ   सितकर
कुडियासे धणा अयडिहीहोइ पुरिसस्स ६ अंगुष्ठमूले पः काकपदवान्मनुजो भवेत् भूतरोगा   मजोय
नस्य मनु रि मृत्युः केचि पंडिताः ७ प्रकरणेपि ॥ अंगुष्ठस्स य हिट्ठा काग पजं लहोइ परिसस्स सो   दसमि
पणिं नं मि कालेण निव जरापरिसो ८ इत्यन्तेऽप्यन्नं तरे पिकाकपदफलं यथा कागपयं मुलिहियकर   ...
पल मज्झं मि दोसरां जस्स विनं सो परामज्जन स्सं इति ॥ यंच नद्दं ९ ॥ अंगुष्ठाग्रे नरे रेखो पार   मं
ष्टादयास्ति रं ॥ स्थिना रेखाः पंदु ... पिम्मो बिद्याराधिमराववा १० ॥ कनिष्ठानल नरे रेखा संप्रत्य

के दारसंग लारेखा पावंमो ... मा ... ॥ अंगुष्ठचं नमज्झे केदारं भवति यस्य पुरुषस्स भवति
रेखा कुल रेखा मानग्या यस्य भवम संदृरे खा ... नासधनी बुद्धिवृद्धिर्भवति ॥ सुखभागी भवति धनःसमृद्धि ... २

६. सं. धनं चौर्य्यं च संभवं परदारालंपटत्वं निशिभुक्तिमुखोऽपियौ ३७ शिवायाः पष्ठरेखाभिः विरलैर्निशि
निशिभोजनात् परोपकारे धर्मादि स्वप्नो रात्रौ शिवं सदा ३८ नारायाः पञ्चभागोपरि रेखाभिः क्रूरक
र्मकृत् ७पुत्रापोजनपेक्षुसंधर्महृज्जन्मसंभवेत् रेखाविमर्शफलं ज्ञातिं तुरूरां संसारस्यैवेव
विज्ञभंवं च नं गृहीत्वा विश्वप्रभोर्भगवतो निशयाद्दुष्टस्मिन्वाहिनिद्विरस्तु वृधियां वर वस्तु सिद्ध्यै ४० इ
ति हस्तसंजीवने रेखाविमर्शनाम तृतीयोऽधिकारः ॥ विशोपकानां विंशत्या धर्म्मवान् भाग्यवान्
धनी निम्नष्टोकोन विंशत्या नदष्टादशके ध्रमः ४१ इति विशोपकाः ॥ नखैः कूर्मोन्नतैः स्कैः सदी
(२) र्घैर्जिसंयुतैः नराः स्युराधिपाः स्युः संहतैः पाटलैः कुरो ४२ रूक्षैः कातैः स्तथा नग्नैः वक्रैः शु
क्लैः सितैर्युतैः पुत्रिलैः पाण्डु सि स्नीर्व्हौः पुरुषाः स्युः सुदुःखिताः ४३ वर्तुलैश्च महैश्वर्य्यं
स्फुटितैः शुभगो भवेत् स्निग्धैः पीठपुलैस्ताम्रैर्नखैर्बलिभूमिपः ४४ विवेकविलासेऽपुन
विशेषः ॥ ७अथ नखोदक्लिष्टा शस्ताः सांगुष्ठांगुलिपर्वसु नाम्रसिग्धोऽथचिरस्योतुंगः पर्वाक्रोशा
नखाः शुभाः ४५ श्वेतैर्यतित्वं मत्स्याभैर्भैंसंपीतैः स्वरोगता पुष्पितैर्दुष्टशीलत्वं कौर्य्यं व्याघ्र
पमैर्नखैः ४६ शुक्लाभैः धपामलैस्तैः स्फुटितांगेश्च नीलकैः ७अथ तिरुक्षैर्वक्रैश्च नखैः
पातकिनोपमाः ४७ नखेषु बिंदवः श्वेताः पाप्पेष्विरस्योरति आगंतवः प्रशस्ताः सुरि
तिभोजनस्पोऽस्यधारा ४८ नर्ज्यादिनखेभ्यो नैर्जीनमात्रस्य तुक्रमात् ७अंगुष्ठं यवपंक्तिभिः राम:

मलं मिय रात्रिरणीद्र जारे हा परदे त्तसे नरसां तरड पादसदे समरसंच २३ भोजनापुष्टिकेतु मनुरेखाधसि
वेश्या ॥ अंगुष्ठरेखायिलं नरं करोति निर्गतां मोघे: संमुखी करभस्यसा २४ गर्भरेखा करभात्तु कनिष्ठाधः
स्त्रीरेखां भोघिसम्मुखी मित्ररेखा यि सैवो क्ता स्फुटिना किंचिदानने २५ शिवाधस्तनुरेखांतस्तिर्यक्स
पददायिनी ॥ अंगुष्ठायितरेखांतस्तिवे चन २६ पदरेखा पादरेखा सम्मुखान्तिर्गता गोत्ररेखांतर्न्द पक्ष ल
गा वक्राश्च रेखा निर्दिष्टा समावर्य किं कं दिशेत् २७ ॥ अथ पालंखीरेखा ॥ अंगुष्ठमूलेया ऊर्द्ध रेखा स्त्रीसं
गमपुरः त्रिरश्री नापादरेखा मतमेतत् कवि मतं २८ गोत्ररेखाधनरेखांतराले कोशर्द्धि(?) दिनः।
॥ आयुर्द्धमातं मरातेभो गोयशो गुष्ठाद पर्वगं २९ ॥ अथ योगयशरेखा ॥ तिलोद्गतं ततो राज्ञां निर्यासः स
वरिष्ठां शुभः ध्वजो नवलिजं श्रेष्ठो देशभ्रमण कारणं ३० पात्रारेखां गुष्ठमूलान्निर्गता पित्त
संगता रेखानुकरभान्निर्गता को शसंमुखी ३१ पात्रारेखा विद्यारेखा विद्यामध्ये रंतराले पारेखा
वक्रारूपिणी बालग्रहारं कुरुते सनोदर गलमध्यं ३२ तारारेखा तथा उदरघात गलघातरेखा ॥ कर
शारखा मुमध्यस्थे अंशे पा ऊर्द्ध रेखिका नावैरि दुःख संप्राप्तिस्त्रिका वामहस्तगा ३३ दक्षिणांगु
लिकांशे घोलामित्रावामि कारिका रेखा वेध्येफलं मूलं स्फुटत्वेति प्रयात्फलं ३४ ॥ अंगुष्ठपर्वपारे
खानरखाधः पर्वलीस्थिता नाबहिंशतिवर्षोऽपि मृत्युर्जन्मछयं निशि ३५ तर्जन्याः पत्रमांगे
पापर्वमध्यलरेखिका नावाहारा… बंधनं कोशानिशितदुर्धः ३६ लन्द्याः पर्वांशरेखाभिः

पुत्ररेखाऽत्रवैकीवीमाराध्योरेखया स्त्रियाः सपत्नी संभवो ज्ञेयः पतिभाग्यं तु दक्षिणे १४ दक्षिण
णः बलं : पत्यू रेखा यां प्रीति रुत्तमा बलमदृच क्षरेणो नीचैः फलं मत्तं रिवांगजे १५ इति स्त्रीरे
खाविशेषः १ प्रथम पुरुषस्य वामहस्तविमर्शनं पश्चेव दक्षिणे नष्ट आयो वर्गे च वी भिन्नो कृष्णपक्षे प्रजा
तस्य पुरुषं दक्षिण लक्षणं १ शुक्लपक्षे वामहस्तलक्षणं पुरुष सौरितं प्रतिर्णये हस्तवीक्षा पक्षाभ्या
स्योः प्रधानता २ स्त्रियास्तथा नदस्यापि फलं पुरुषं तु वामतः एवं रात्रौ दिने जात स्त्रीन्तोः केचिन्म
तं विदुः ३ द्वादशाब्दाद्वातिरेखा सा नता दृक् स्पष्टता भवेत् तत्परं त्रीणि वर्षाणि वामहस्ते स्त्रियां
२२ शिशोः ४ वामहस्ते मातृ रेखा देहे स्त्री पसतो धनं तथा मातृ धनं पक्षे तारुण्ये वा विनिर्दिशेत् ५ पर
सेवा बलाकुंभं प्रभुत्वं बाहुना दिनाग्रहसेत्र वाटकादिभ्यो लभ्यं सौभाग्य संपदः ६ अपक्षवा नवि
छिन्ना वामाङ्गरे खिका यदा तदा स्त्रियाः समं प्रीतिः प्राधान्यं स्वगृहे भवेत् ७ अग्रकर्ध्वभ्रेमात्
रेखा श्वसुरः पितृरेखया ७ अंगुष्ठाङ्गुमहिषी यावत् रेखाभिः शपालकान् वदेत् ८ रेखाभिः
रम्भे वामे वणिक्पुत्राश्च सेवकाः वाणिज्यं चैः सर्वं मिश्रं कनिष्ठा जीविकां तरे ९ धर्मा दीक्षा
शौराज्य रेखाभिः फलमत्र तत् साहस्यं स्त्रियास्तत्र तथैव श्वसुरे रेखया १० ज्ञेयं विज्ञात
तुर्ये विद्या रेखा स्वरूपतः ऊर्ध्वरेखाफला म्यत्र स्त्री पाणिग्रहणात्परं ११ अत्र द्वादश
शपाद्यं तथा वयवर्जितं प्राशुक्तं तत् स्त्रियाः ज्ञेयं योगिनां भक्तिकारिणः १२ वामहस्ते द

ष्ठाङ्गुल्यः सहजायुषः ४८ अंगुष्ठस्य नखे भाग्ये धर्मतीर्थरतो भवेत् धन्यो नामैकमुष्ठनखे नरः
स्वभाग्यवर्जितः ५० अंगुष्ठान् दुःखादियोऽसौ नष्टुमध्यमं क्वचित् अंगुष्ठं वाङ्गुष्ठे यं पुरि
पार्श्वासशीलमान् ५१ इति पुंस्त्रियोः सामान्यलक्षणं अथ स्त्रीणां विशेषमाह अंकुशं कुण्डलं
चक्रं यस्याः पाणितले भवेत् पुत्रं प्रसूयते नारी नरेन्द्रं लभते पतिं १ यस्याः पाणितले रेखा प्रासा
दः छत्रतोरणं अपि दासकुले जाता राजपत्नी भविष्यति २ नंदिं कुण्डलं चैव ध्वजमत्स्यकं स
रोवरं यस्याः करतले छत्री सा नारी राजस्त्री भवेत् ३ यस्याः करतले रेखा मयूरछत्र नीपस्थले राजपत्नीत्वमाप्नो
ति पुत्रैश्च सह वर्द्धते ४ यवमालांकुशं छत्रं नंद्यावर्तः प्रदक्षिणः पाणिपादतले रेखा वज्ररत्नोपमा स्म
ताः मृदुहस्ततुलाक्रान्ता सा नित्यं सुखमेधते ५ सर्वं चैव तु रेखासामुद्रिकात् ।। आयूरेखा भर्तृरेखा
श्वश्रूस्याधनरेखया श्वसुरो गोत्ररेखा यां स्त्री एणां दक्षिणे हस्ततः ६ धर्मरेखा धर्मकरी दामरेखा
पुत्रो धनं रत्नाकरा ह्यामहस्तोदासस्सोख्यं च तुष्यदाः ७ भाग्यरेखा वाममहस्ते नवैव संततिः स्वेद
रोस्यापत्नीयादक्षिणेकरमोक्षता ८ यत्रोदरस्यपीठायां रेखा मध्यामध्यपर्वगाः साचेदनंतविपमो
गर्भपातान्नदावदेत् १० संतानरेखाप्रांते याद्दीर्घा कोशस्य संमुखा आयारेखा नस्याप्तनी चैर्वको
सिनी ११ पीठेया ऊर्द्ध रेखा स्ताजाररेखा उदाहृता वयस्यादक्षिणेवक्रे कंदे ज्येष्ठाश्च देवराः १२
स्त्रीणां मुद्रलदिग्विजयिः दक्षिणांशात्कलिस्थिता सोमध्य मध्यमांगुल्यानिर्णयं नखपर्वणोः १३

सिद्धःस्याद्द्लवद्भोगलब्दो धनुर्नयोगान्निशयाद्या श्रंथ्रुलविडुंवनं १३ वेधादिदोषाद्रेखाणां
कदाचिद्द्विक्लेकलं विसंवादान्निश्चयानु फलंवामेदुष्टांगतः १४ यस्यक्रपालिकांतरेखा
मे भुजदलेमवेद् तस्यस्त्री निष्ठुरा दुष्टा क्रोधान्मारयते पतिं १५ ज्यज्रेवंशलता नस्य : नु
लांगुलं व्यवसायकं चंद्रे सौम्यात्र व्यवदाम्ना वरुपुत्रवतीवधू १६ रावंपद्म संमतं तन्...ने
वामे चिरेखाफलं सर्वं नापनयादिशो वसुधियाज्ञेयं विद्येयं धिया १७ श्रीनन्तवंसद्वेति
मे च विजयं यस्मादकस्मात्त्रियांनि स्त्राम्यास विलासनमसम्सद्दलस्मरणावीक्षणात् १८
23 इति श्री हस्तसंजीवने सिद्धिज्ञाने संपूर्णं ॥ यथा जन्मकुंडली द्वितीया राशिकुंडली तथा
हस्तलग्नं हस्ते जन्मना मे राशि श्रुति बीभ्यानेपि भाव: ॥ श्रीमन्द्रावप्र...पार...व्येसलपाजग्र
न पालि च क्रिलग्नके गुरोः श्री विजयप्रभप्रभोः शिष्यकवादेविजयस्य धीमतः श
स्त्रं सम्मे...जनया...चातकः १ श्रीनुष्टमोसंपादात्रसेयावंचशतीअवं
ग्रंथे सम्प्रसादाच्च श्रेयः श्रीरस्तु सातवी २ संमत ... नगाजेदे १८३३ विक्रमादित्यराज्य
तः ज्येष्ठ कृष्ण ... द्वादशपां लिखितं ... स्वयं १

23

24